

Automatisk transkribering av förmiddagsdelen av Umeå kommunfullmäktiges sammanträde 2023-05-29

Interpellation: Fast omsorgskontakt – kommer Umeå kommun att följa lagen efter den 1 juli? Veronica Kerr (KD)

– Då går vi in på interpellationer och då har vi första interpellationen. Fast omsorgskontakt, kommer Umeå kommun att följa lagen efter 1 juli? Och det är Veronica Kerr Kristdemokraterna som är interpellant. Varsågod.

– Tack ordförande, fullmäktigeledamöter, åhörare. Interpellationen lyder. 1 juli 2022 infördes en ny bestämmelse i socialtjänstlagen, SOL, med krav på att den som har hemtjänst ska erbjudas en fast omsorgskontakt om det inte bedöms vara uppenbart obehövt. Från och med 1 juli 2023 får endast den som har ett bevis om rätten att använda yrkestiteln undersköterska utses till fast omsorgskontrakt. En annan förändring är att undersköterska med skyddad yrkestitel, vilket innebär att ett bevis behövs från Socialstyrelsen för den som vill använda sig av titeln undersköterska inom vård och omsorg. Den som är tillsvidareanställd som undersköterska 1 juli kan använda sig av titeln undersköterska. Det... Förlåt. Kan använda titeln undersköterska till och med 30 juni 2023 utan bevis. Det är positivt att undersköterskan får en skyddad yrkestitel. Förhoppningsvis kan detta ge mer status till yrket och locka fler sökande. Behovet av utbildade undersköterskor är enormt. I dag är färre än hälften, 48 %, av dem som arbetar i kommunens äldreomsorg utbildad. Cirka 2000 personer i kommunen har idag hemtjänst och även om inte alla har behov av en fast omsorgskontakt vet vi redan nu att det blir svårt att följa lagen. Lagen gäller oavsett utförare, men det är oklart om konsekvenserna blir de samma för kommunen som för de LOV-företag som i dag inte har tillräckligt hög andel utbildad personal. Med anledning av detta ställer jag följande frågor. Vilken planberedskap finns för att kommunen ska uppfylla lagen om att endast undersköterskor ska vara kontaktpersoner i hemtjänsten efter 1 juli? Vilka åtgärder anser du vara nödvändiga för att öka andelen utbildad personal i hemtjänsten? Vilka risker ser du med att lagen införs om inte kommunen lyckas med att följa den? Vilka konsekvenser kan bli aktuella för den utförare som inte klarar kravet på att endast undersköterskor ska vara kontaktpersoner?

– Tack. Och då ställer jag frågan till fullmäktige. Får denna interpellation ställas? Finner med ja besvarat. Lämna ordet till Carin Nilsson, Socialdemokraterna. Varsågod.

– Tack. Kravet på omsorgskontrakt infördes 1 juni 2022. Umeå kommuns vård- och omsorgs verksamhet var väl förberedd på det nya kravet utifrån ett långårigt arbete med kontaktpersoner med liknande uppdrag som den fasta omsorgskontakten. Umeå kommun var därför både med i utredningen inför införandet och även i det uppdrag som Socialstyrelsen har att ta fram vägledning till kommunen hur fast omsorgskontakt kan införas. Vägledningen publiceras i början av maj i år då rutiner för fast omsorgskontakt inom hemtjänsten i Umeå togs fram under våren 2022 och den bygger på tidigare upprättade rutiner från kontaktpersonal.

Samtliga utförare har tagit del av denna rutin och fast omsorgskontakt ska erbjudas om det inte är uppenbart obehövt. Tack snälla! Svar på fråga ett. Sedan kravet på fast omsorgskontakt infördes 1 juli 2002 har arbetet pågått med att förbereda för det skarpa kravet på utbildningsnivån för den fasta omsorgskontakten från och med 1 juli 2023. Bedömningen i dagsläget är att lagkravet kommer att kunna uppfyllas. Det är möjligt att ha en fast omsorgskontakt och en vice omsorgskontakt. Om en person är tillsvidareanställd med titeln undersköterska 1 juli 2023 får den vara fast omsorgskontakt och använda titeln undersköterska utan bevis om skyddad yrkestitel. Under en övergångsperiod på tio år. Angående svar på fråga två Det behövs flera olika åtgärder. Äldrenämnden har tagit initiativ till att utreda avskaffande av delade turer och höjd grundbemanning för att öka attraktiviteten i yrket. Det pågår också arbete med differentierade arbetsflöden så att undersköterskor ska kunna fokusera på de arbetsuppgifter som kräver undersköterskekompetens. Den statliga satsningen på utbildning inom äldreomsorgslyftet förväntas också ge resultat. Svar på fråga tre. Det är naturligtvis alltid olyckligt om kommunen inte kan uppfylla gällande lagstiftning fullt ut utifrån att hemtjänsten har haft kontaktpersonal och tydlig beskrivning av rutiner för deras uppdrag i många år som är likvärdigt med det som är den fasta omsorgskontakten. Ska syftet till bedömas att det inte finns några direkta risker utan ett brukarperspektiv då? Snarare finns det risker om det blir för få undersköterskor så att varje undersköterska får väldigt många vård- och omsorgstagare att vara fast omsorgskontakt till för att följa kravet på utbildningen då kommunen utövar utbildningskrav. Ett särskilt det kommunen utövar utbildningskrav särskilt behöver följa är den samordnande delen i uppdraget och tidsåtgången för detta. Det bör vara möjligt för de fasta omsorgskontakterna att kunna utföra sitt arbete. Angående svar på fråga fyra. I dagsläget finns det ingen information om hur eller när kommunerna kommer att följas upp avseende uppfyllande av lagkravet eller eventuella viken om kravet uppfylls. Uppföljning kommer att göras årligen inom ramen för ledningssystem för det systematiska kvalitetsarbetet. Lagkravet omfattar samtliga utförare oavsett regiform och varje utförare ansvarar för att ett eget ledningssystem och för att säkerställa krav på lagkraven inom ramen för ledningssystemet. Avseende kommunens avtal med externa hemtjänstutförare hanteras avvikelser mot avtal enligt framtagna rutiner. Det görs alltid en bedömning kring vilka åtgärder som kan vara lämpliga utifrån avvikelserna. Ett första steg kan till exempel vara en åtgärdsplan där utföraren beskriver hur de ska komma till rätta med den avvikelse som konstaterats. Kompetensförsörjning är en utmaning för all vård- och omsorgs verksamhet, oavsett utförare. Det handlar inte enbart om utbildningsnivåer utan också om tillgång på personal. Med den låga arbetslösheten i länet och i Umeå med flera konkurrerande verksamheter är det en extrem utmaning. Umeå står inte heller ensam i utmaningen och har en tillräcklig andel utbildad personal inom vård och omsorg. Den utmaning vi delar nationellt. Tack! Tack för det.

– Och därefter har vi Veronica Kerr Kristdemokraterna. Och vi kan berätta att hela systemet har låst sig här framme. Så vi gör som på gamla viset på åttiotalet. Var så god.

– Så var jag inte med på åttiotalet. Nej, men vi som var med. Ja ni vet. Tack ordförande, fullmäktige och Carin för svaret. Jag ville vara tydlig med att vissa saker har förändrats sedan jag lämnade in interpellationen. Den har legat till sig ett tag för att vägledningen har kommit från Socialstyrelsen. När den skrevs hade den inte funnits och var inte klar. Och det är bra att den

har kommit, för det är absolut nödvändigt att kunna hjälpa kommunerna att kunna följa lagen i den mån det är möjligt. Jag har inte träffat en enda kommunföreträdare i landet när jag talar. Nu vet inte jag var klockan två minuter, men som säger att det finns tillräckligt med undersköterskor att vi kommer klara lagen från första juli. Det är frustrerade verksamhetschefer, tre företrädare som jag pusslar med knäna för att få ihop det. Och en del har inte ens känt till lagen att det är en skärpning från första juli. Det är sant att det är möjligt att ha en vice fast omsorgskontakt, men vägledningen säger att det är när den fasta omsorgskontakten undersköterskan är ledig, har semester eller är sjuk så ska det finnas en vikarie. Här blir lösningen att vi har en fast omsorgskontakt. Det blir som en ja, man får jättemånga patienter eller brukare medans den vice omsorgskontakten kan vara ett vårdbiträde och utföra de uppgifter som egentligen ska ligga på den fasta. Det är ett sätt att komma undan runt lagen. Sedan är det också fråga två. Tycker att svaret är så där. Jag vet inte om det kommer att öka attraktiviteten. De förändringar som lyfts till jobbet, men med absolut nödvändiga förändringar för att behålla den personal vi har. När det gäller att avskaffa delade turer och att det ska vara fler på arbetsplatsen till mig. En sekund. Kvar, sedan måste jag lyfta detta med LOV-företrädarna för företagen att det är samma villkor för alla. Men konsekvenserna kan bli olika och det måste synas mer.

– Tack för det! Vi hade ingen iphone på åttiotalet så jag förstår varför du blev frustrerad. Men vi tar tid på er så det var det som var gammalt viset. Så varsågod. Carin Nilsson, Socialdemokraterna.

– Ja, det är problem som Veronica tar upp när det gäller kompetensförsörjning inom äldreomsorgen, som jag understryker också. Och precis som Veronica sa så ligger vi i dagsläget på fyrtioåtta procent av personalen som har undersköterskekompetens. Tidigare hade vi i de avtal vi hade bland annat med utförarna så hade vi krav på sjuttio procent att man skulle ha undersköterskekompetens. Men det klarade inte de och det gjorde inte vi heller. Så när vi tecknade senaste avtalet så hade vi tagit bort det här med sjuttio procent. Men det är ju ett önskemål att vi ska komma upp i den nivån helt enkelt. Men vi är inte där och det här är ett stort bekymmer när det gäller det här med fast vårdkontakt. Och så var jag uppe i Skellefteå i förra veckan på aktuell socialpolitik och där träffar vi representanter från SKR och Åsa... Ja, hon har nog konstiga efternamn. Åsa heter hon i alla fall. Hon är jätteduktig. Hon driver verkligen Kommunals frågor och jag tog då upp det här också med att det är ju faktiskt viktigt att kunna använda sig av de sjukvårdsbiträden som har lång erfarenhet av arbete inom hemtjänsten som skulle kunna vara det. Du berättade då att det hade du faktiskt drivit gentemot staten, men hade inte lyckats få igenom det. Men det var en fråga som de hade drivit och jag tycker faktiskt att man ska värdesätta de sjukvårdsbiträde som har väldigt lång erfarenhet. Men som sagt var, det är skrivet som att det är en undersköterska med skyddad yrkestitel som ska vara den fasta vårdkontakt och det är det vi får jobba med och det är det vi gör också. Men problematiken kan vara den att de få utifrån att vi inte har lika många personer som har den utbildning så kan det bli väldigt många kontakter som eller brukare som den undersköterska måste ta ansvar för. Tack. Och då gick tiden ut.

– Exakt. Vi får göra så här nu. Att vi. Jan Hägglund har strukit sig, men vi kan ju inte ta emot några fler så ni får räcka upp handen så får vi skriva upp er i första omgången på interpellation.

tionen. Så det är Åsa Bäckström nu som kommer in som övrig och du har 2 minuter på dig. Varsågod.

– Tack! Ja, interpellationen är jätteviktig som Veronica lyfter. Och svaret är ja. Hyfsat bra. Men man får. I detta läge måste ju kommunen ha örat mot marken tror jag att verkligen verkligen kolla upp för att lagen ska följas. Och den nya har kommit till för att man ska hålla en viss höjd kvalitet på omsorgen. Det är det. Men om man inte klarar av det så får man inte liksom hamna i diket utifrån att man lastar på undersköterskorna mängder med... Här får du liksom nu måste vi göra så här för vi har så få utbildade undersköterska för då kommer det systemet att haverera fullständigt. För att vårdkontakter är ju till för att gagna människorna som ska ha en vårdkontakt eller en kontaktsjuksköterska. Eller kontaktundersköterska i det här fallet. Så det tycker jag är jätteviktigt att vi från politiken följer upp och kan faktiskt rodde med det systemet. Så att det blir faktiskt funktionsdugligt och har en dag i viss mån rätt i det att sjukvårdsbiträde med lång erfarenhet. De är oerhört duktiga och de ska vi ta vara på. Absolut. Sen kan man ju kolla lite grann vilket parti är det som har lagt hela tiden, gång på gång, utbildning? Betald utbildning på arbetstid? Jo, det är Vänsterpartiet och vi gör det om igen till denna budget som vi kommer ta fram eller som vi har tagit fram som kommer i juni nu. Och ni andra partier, lägg också pengar och medel på att utbildning på arbetstid. Det är det som kanske kan hjälpa till lite grann. Vi har gjort det i våran budget och vi har gjort det gång på gång på gång och vi har lagt motion och vi har delvis fått igenom det också så jag vill bara lyfta det. Så det är ju också en del i lösningen. Och det finns också i och för sig inte i och för sig med i Carins svar men avskaffa delade turer naturligtvis, det har vi ju gått ihop med Alliansen om. Tack för det!

– Ingen ytterligare talare i denna första omgången är anmäld. Då går vi vidare till andra omgången. Bara interpellant och respondent som får delta. Vi börjar med Veronica Kerr. Varsågod.

– Tack ordförande! Ja, det är ju så att det händer saker hela tiden. Det som var 48 % i interpellationen och utbildningsnivån är nu nere på 45 % enligt den senaste statistikuppgifter jag fick här på morgonen. Så det är ett jättestort och allvarligt problem som måste göras något åt. Det har gått väldigt långt. Sedan kan vi säga att lagkravet som nu är ställt. Det är lite som att sikta mot stjärnorna och nå trädtopparna. Det är liksom inte vi, Det strävar hela tiden. Det är ett lagkrav. Men vi vet att vi inte kommer att klara av det utan hittepåregler. Problemet är för de andra utförarna, de som företag som har fått det här lagkravet på sig har. De måste uppfylla lagkravet för annars kan kommunen genom en varning att vi inte. Om inte kommunen klarar lagen så fortsätter ju verksamheten ändå. Det måste ju finnas. Men de utförare som inte har möjlighet att nå det kan liksom stå inför att försvinna om kommunen lägger en varning. Efter three strikes you're out. Det är tre varningar och de kan ligga och skvalpa i systemet länge. Det är en stor oro vad som gäller och hur den här vägledningen från Socialstyrelsen har gått ut eller inte och att det finns möjlighet att använda vice. Det tror jag inte är känt ute i verksamheten, så det tänker jag att det ska vara. Både rättvisa och konkurrensneutrala villkor tycker jag. Det här är interpellationen måste ses också som en förhoppningsvis en kunskaphöjande insikt för många om hur verkligheten ser ut i äldreomsorgen och vad vi pusslar och arbetar med. Tack.

– Tack för det! Och nästa talare är Äldrenämnden ordförande Carin Nilsson, Socialdemokraterna. Varsågod.

– Jag håller med Veronica om äldreomsorgen står inför ett stort stålbad både utifrån den ekonomi som kommer att finnas och utifrån den rekrytering av personal. Det hjälper inte om vi får mer pengar till personal vi behöver och det är ett rekryteringsproblem framöver. När det gäller kopplingen till LOV så håller vi på att se över LOV-avtalet och förra gången vi såg över LOV-avtalet så hade vi synpunkter från privata utförare vad det gäller målsättning med 70 % ska vara undersköterskor och vi lyssnade på det och tog bort det i de krav som vi ställde i LOV-avtalet. Och nu så ska vi jobba med ett nytt avtal så vi får se vad det innebär. Tack!

– Tack för det. Och därmed är den interpellationsdebatten avslutad. Nästa interpellation heter som följer Kommer boendestöd att fortsatt vara hemtjänst? Och det är återigen Veronica Kerr, Kristdemokraterna och den som ska besvara är Andreas Lundgren. Kan vi göra så att vi hoppar över den här tills Andreas kommer? Ska vi göra så? Är det ordningsfråga eller vad? Ja, men vi tar nästa. Är fullmäktige överens om att vi låter interpellationen Kommer boendestöd att fortsätta vara hemtjänst? Att den får stå ytterligare ett antal minuter så tar vi nästkommande. Finner med ja besvarat.

Interpellation: Planera för mer småhusbebyggelse i Umeå! Anders Sellström (KD)

Då går vi på nästa den. Interpellation Planera för mer småhusbebyggelse i Umeå och det Anders Sellström, Kristdemokraterna som interPELLERAR i detta var så god!

– Tack för det Ordförande. Planera för mer småhusbebyggelse i Umeå är rubriken. Bostadsbyggandet ska präglas av energieffektivitet, mångfald och variation vad gäller upplåtelseformer, bostadsstorlekar och typer. Det ska finnas en blandning av boende och verksamheter, mötesplatser och närhet till gröna strukturer, attraktiva boendemiljöer, god arkitektur liksom möjlighet att gå, cykla eller åka buss till arbete och fritid ska vara vägledande för planeringen. Detta kan man läsa på Umeå kommuns hemsida under rubriken En tät och attraktiv stad. Frågor man ställer sig när man läser texten är. Vad är attraktiva boendemiljöer och vad menas med en blandning av boende? Umeå kommuns expansion har i huvudsak gått ut på att förtäta i befintlig stadsmiljö och bygga flerfamiljshus. Vi har ju hamnat i ett läge där verkligheten inte riktigt stämmer överens med orden vi använder i våra texter för att beskriva Umeås bostadsbyggande. Småhusbebyggelsen har i den kommunala planeringen helt enkelt hållits tillbaka och det skapar en obalans som på sikt också påverkar kommunens attraktivitet och därmed tillväxt. Trots att vi vet att sju av tio vill bo i villa med egen trädgård. Planerar vi inte för den typen av bebyggelse i den kommande översynen av kommunens översiktsplan så måste förändringar ske. Det är dags att planeringen för småhusbebyggelse får en renässans. Med anledning av detta ställer jag följande frågor till kommunstyrelsens ordförande som nu har blivit Janet Ågren, Socialdemokraterna. Vad anser du är attraktiva boendemiljöer och vad anser du menas med en blandning av boende, Janet Ågren? Kommer du att agera så att småhusbebyggelsen får en renässans i den kommande översynen av översiktsplanen?

– Tack för det! Då ställer jag frågan till kommunfullmäktige. Får denna interpellation ställas? Finner med ja besvarat. Innan jag släpper in Janet Ågren så vill jag bara kolla att jag har uppfattat rätt vilka som har begärt ordet i övrigt. Anders Ågren. Ellen Ström. Robert Axebro. Har någon fler begärt ordet? Nu fungerar det kanske att trycka in sig, men det går inte att ta fram. Men då vet vi. Tack då. Då lämnar jag ordet till andre vice ordförande i kommunstyrelsen, Janet Ågren. Varsågod Socialdemokraterna.

– Tack så mycket och tack för frågan. Anders Sellströms första fråga handlar om innebörden av attraktiva och blandade boendemiljöer. Vad som är attraktivt är till syvende och sist olika för olika personer beroende på exempelvis livssituation. Därför är en viktig del av att skapa attraktivitet att det finns bredd av olika boendemiljöer som ger människor möjlighet att hitta ett boende som motsvarar deras behov och preferenser. Att vi kan erbjuda en stor bredd av boendemiljöer i dag är därför något som är viktigt att värna och utveckla. En viktig aspekt av attraktivitet är att alla ska kunna bo i ett område där man känner sig trygg, har tillgång till rekreation, service och känner gemenskap. Detta anknyter till målet om att Umeå ska växa hållbart, socialt, ekologiskt, kulturellt och ekonomiskt mot visionen om 200 000 invånare, vilket i översiktsplanen konkretiseras i sex tillväxtstrategier som är viktiga verktyg för att skapa en hållbar och attraktiv kommun. Att skapa denna attraktivitet och sociala hållbarhet hänger också samman med Anders Sellströms fråga om blandning, vilket handlar om att olika grupper av människor inte är geografiskt separerade utan återfinns i samma kvarter eller i samma område stadsdel. Social blandning uppnås genom att skapa olika ägande och upplåtelseformer i anslutning till varandra, men också genom en variation i ålder på byggnader som skapar olika standarder och därmed olika priser. Det inbegriper också en blandning av funktioner som bostäder, handel, kontor, verksamheter, service, nöjesliv, parker och offentliga platser och så vidare. Allt detta syftar till att skapa ett hållbart stadsbyggande samtidigt som det ger förutsättningar för hållbart resande, trygghet, minskad segregation och godkänd jämlikhet. Ett mer diversifierat bostadsutbud ger även förutsättningar för bostadskarriär inom det egna området, varför till exempel en radhuskomplettering i ett område med mycket fler familjebostäder kan vara en god idé. Men även småhus i nya områden och eller fler flerbostadshus i rad och småhusdominerande områden. Forskningen är också tydlig med att den absolut viktigaste faktorn för social hållbarhet inom samhällsplaneringen är att styra mot blandning. I det avseendet har Umeå kommun i decennier arbetat för att komplettera med underrepresenterade boendeformer vid förtätning och projekt. Resultatet är en låg grad av boendesegregation och minskad social oro till kopplat enskilda stadsdelar. När det gäller blandning av boendetyper på landsbygden finns det nu allt större möjligheter och vi har sett att marknaden nu valt att satsa på flerbostadshus också utanför staden. Innan lågkonjunkturen ökade byggandet på ett sätt som ökade blandningen på platser som länge saknat sådana satsningar, vilket är ett resultat av lokala initiativ som stämmer väl med kommunens planering och inriktning för landsbygden. Så vad gäller den andra frågan kan sägas att vi agerat och kommer fortsätta agera för ökad småhusbebyggelse i det av kommunfullmäktige nyligen beslutade bostadsförsörjningsprogrammet slås fast att vi ska öka småhusbyggande och i byggnadsnämndens gällande riktlinjer för prioritering av detaljplaner preciseras att 10 till 15 % av resurserna ska avsättas direkt i planläggning för småhus. Utöver detta ingår även småhus och radhusbebyggelse i detaljplaner i kommunens tätorter och mindre planer,

framförallt i ? stråk. Byggrätter för småhus tillkommer även utanför detaljplaneprocessen genom så kallade förhandsbesked i pågående detaljplanering med planerat antagande 2023 och 2024 ligger cirka 450 byggrätter för småhus. Det finns även outnyttjade byggrätter i gällande detaljplaner och där kan antalet outnyttjade byggrätter ligga runt 500 småhus-tomter på landsbygden. Byggrätter ligger vanligen på permanent privat mark, vilket innebär att kommunala styrmedel för byggande i regel saknas. Och 2008 gjordes en inventering av byggrätten inom ramen för kustplanen och då var det 435 detaljplanelagda tomter som var obebyggda. Den senaste tioårsperioden har det byggts cirka 130 småhus per år i Umeå kommun och enligt en nyligen framtagna marknadsanalys genomförd av Tyréns på uppdrag av länsstyrelsen, vilket beskrivs i att det finns en köpkraft för bostäder i ett högre kostnadssegment på cirka 250 bostäder per år fram till 2030, där småhus, radhus och mer exklusiva och eller stora bostadsrätter bostadsrättslägenheter ingår. Så sammanfattningsvis större kommande områden som inrymmer stor potential för småhus är exempelvis djur och växtliv. Men det finns även stora potentialer i Sävar, Täfteå, Obbola och Hörnefors samt några byar vi gärna själva arbetar för att främja ökat byggande samt att i förra prioriteringen av nya översiktsplanarbeten listades behovet av planering för byarna, något som kommer att bli föremål för politisk prioritering under året. Tack.

– Tack för det! Då är det Anders Sellström, Kristdemokraterna, som interpellant var så god.

– Tack för svaret Janet Ågren. Jag tycker det var ett utförligt svar och det borgar för varför jag ställer den här interpellationen är för att vi måste återigen skapa balans i byggandet. Blandade upplåtelseformer i kommunen. Det vi vet är att just blandade upplåtelseformer är bra i flera aspekter. Dels för attraktivitet, tillväxt i kommunen, men också för att skapa social hållbarhet på sikt och för att kunna erbjuda en mångfacetterad stad som så att säga kan på olika sätt attrahera olika typer av invånare som vill bo och verka i Umeå. De senaste 20-25 åren så har vi ju faktiskt fokuserat på planeringen. Umeå har gått ut på femkilometersstaden och vi har fokuserat på förtätning och det har ju varit ganska enat. En tanke bakom det är att det har mynnat ut i att det har i stort sett bara handlat om flerfamiljshus och ingenting annat. Där har fokus legat och hela planeringen i kommunens planavdelning och så har också jobbat på det sättet. Och här har vi ju då på sikt lyckats skapa en obalans som inte är bra för vår egen tillväxt. Det har också resulterat i att vi har fått fritidsboendena att omvandlas till mer permanentboende eftersom det inte finns villor och tillgå på olika sätt. Ja, men då blir det omvandlingstryck på det befintliga beståndet som finns. Och det är ju jättebra. Det är fina lägen och attraktiva lägen, men det skapar också bekymmer som vi vet att vi har haft med på olika sätt. När man bygger om i gamla hus som kanske inte går att handikappanpassas på olika sätt och vi får också långa färder med taxi som ska hämta barn till på olika sätt runt om i kommunen. Men syftet återigen med den här interpellationen. Det får fokus på den kommande översynen i översiktsplanen att vi återigen börja skapa balans mellan de olika upplåtelseformerna. Och vad jag kan läsa ut av svaret så är jag förhoppningsfull att majoriteten, Socialdemokraterna och Miljöpartiet tar nu sitt ansvar i det och ser till att det förverkligas.

– Tack för det! För att inte störa er mitt i meningar så ibland passar de med 10 sekunder, annars inte. Jag gör så här med pennan. Är det 10 sekunder kvar då vet ni. Vi får be om

ursäkt om det. Angående tekniska strulet. Janet Ågren, Socialdemokraterna Varsågod. Nästa talare tack!

– Som svaret ändå indikerar så kommer vi i samband med aktualisering av översiktsplanen. Det arbetet pågår ju, men då kommer ju också möjligheten att pröva nya områden formellt att prövas. För det är ju så att de strategier vi har haft har ju varit väl fungerande utifrån ett hållbarhetsperspektiv, både utifrån ett socialt perspektiv men också utifrån ett klimatperspektiv. Men tillväxten ska ju ske organiskt, inifrån och ut. Men det innebär ju också att man kan se det som en blomma där man egentligen behöver fylla på med fler kronblad utifrån fler områden som behöver pekats ut för att vi ska kunna fortsätta höja takten utifrån byggandet. Det är också så att vi förra veckan fick en redovisning på senaste planeringsutskottet utifrån de fyra tilläggsuppdrag som fullmäktige anlagt när det gäller bostadsbyggande utifrån dem som jobbar i förvaltningen med elva olika typer av aktiviteter och då redovisade man hur långt man har kommit utifrån de olika åtgärderna. En av dem är vikten framgent. För att vi ska kunna fortsätta höja takten från byggandet är att säkerställa att kommunen har tillräckligt med mark markinnehav, men också egentligen att vi måste bli bättre utifrån att visualisera framtida områden och egentligen vilken kvantifiering det innebär för respektive område. Så det är egentligen där man tänker att byggnation framtagandet som vi har i dag behöver utvecklas till att bli ett mer visuellt dokument som också ligger i linje med de målsättningar har där man också lyfter fram egentligen att vi måste jobba vidare med styrning av olika projekt och där kommer man titta på kommunstyrelsens arbetsordning. Jag återkommer med de andra punkterna. Tack.

– Tack för det. Då får övriga gå in. Och då är det ju så att det enda system som kan rulla, det är det fysiska systemet. Dvs det vi har tagit är det handuppräknings? Följande ordning Anders Ågren, Ellen Ström, Robert Axebro, Mattias Larsson, Michael Berglund, Lars Forsgren. Är det någon ytterligare som vill anmäla sig? Tack. Då Anders Ågren, kommunalråd Moderat. Varsågod.

– Tack så mycket Ordförande och ledamöter! Ja, det är viktigt att tillgodose efterfrågan på småhus i Umeå. Och villor, radhus, kedjehus. Jag skrev om detta i VF och VK för ungefär två veckor sedan och det är precis som Anders Sellström säger så påverkar Umeås tillväxt och attraktivitet negativt om vi inte kan erbjuda det människor efterfrågar när det gäller boende. Vi har bostadsbrist i Umeå och det gäller allt det. Bostadsrätter, hyresrätter, småhus. Men den aspekt som ändå sticker ut, det är ju att det byggs alldeles för lite småhus och villor. Under det senaste decenniet har småhusens andel av den totala bostadsproduktionen legat på 70 % i vår kommun och det går åt fel håll. 2021 stod småhusen för 11 %. 2022 stod småhusen för 9 % av nyproducerade bostäder. Som jämförelse så låg hyresrätterna på 62 % för förra året och många undersökningar genom åren visar just på det som jag också nämnde, att sju av tio vill helst bo i småhus. Så det är viktigt att Umeå kommun också möjliggör ett boende som människor efterfrågar. Det finns en väldigt stark efterfrågan just på småhus i sammanhanget och det måste vi då bli bättre på att erbjuda. Vi har ju från Moderaternas sida genom åren, i samarbete med andra partier, ibland både i fullmäktige och byggnadsnämnden, väckt initiativ för att möjliggöra detta och vi fick igenom att man skulle öppna upp fler områden för nybyggnation av bostäder och i byggnadsnämnden fick vi genom att man

skulle inleda planarbete för vissa områden, däribland Röbbäcksliden och Tegelbruksberget. Ja, tack så mycket! Det finns ju områden där man skulle kunna snabba på detta och vi är ändå nöjda. Att man i lokalfrågan nu i december beslutade om att ta in två åtgärder just för att öka småhusbebyggelsen. Tack för ordet!

– Tack för det! Nästa talare Ellen Ström, Vänsterpartiet. Varsågod.

– Tack! Det verkar som att det i varje tid och i alla sorters folk finns några som vill skapa villamattor. Och då kan man ju fråga sig vad man menar med att den här mark- och vattenanvändningen är lämplig. Var någonstans ska man bygga? I Umeå stadsdelar så står det till. Den rekommenderar jag alla att läsa. Kan man läsa om stadsdelarnas sammansättning och olika ägande former. Det finns några som sticker ut. Västerslätt Där har vi en hög andel äganderätter. Och på Ålidhem där finns det väldigt få äganderätter och bostadsrätter. Så det borde inte vara så förvånande att Vänsterpartiet har drivit att man ska bygga radhus på Ålidhem, som ju nu också har gjorts. Vi ska bygga för att förbättra kollektivtrafiken och det kräver att vi bygger centralt och med hög täthet. Vi ska bygga för att tillgodose rätten till en bostad. Vi ska bygga på ett sätt som motverkar segregation. Och då undrar jag lite över den fördelningspolitiska analysen. Planering är att prioritera. Ska det vara ett LSS-boende eller ska det vara något annat? Jag studsar på att man lyfter att sju av tio vill bo i villa, vilket i sig inte är förvånande. Men det är ju inte heller relevant, för det handlar ju inte om viljan att betala utan om förmågan att göra det. För mig är det lika tondövt som Lena Anderssons ris och havregryn med Sellströms villamattor. För mig blir det bara en fråga om Lets do it och för oss är det en fråga om prioriteringar. Tack.

– Tack för det. Så går vi vidare i talarlistan. Robert Axebro. Centerpartiet. Varsågod. 2 minuter.

– Tack så mycket! Ja, det är en jätteviktig interpellation. Vi behöver mer bostäder, Gärna små, inte alltid jättestora. Små bostäder kan också vara attraktiva. Små villor, säg 90 kvadrat. En liten egen täppa. Man kan odla lite grönsaker. Det gillar även vänsterpartister vet jag. Kanonbra! Men det jag vill säga är att i Janets svar här pratar hon om mycket attraktiva bostäder. Och i det sammanhanget pratar vi om potentiella bostäder här. Potentiella bostäder där en attraktiv bostad. Det är den som ganska snabbt kan finnas till hands. En attraktiv bostad är någonting man snabbt kan flytta in i, något man snabbt kan köpa eller hyra. Så det är någonstans där vi har problemet. Ju mer kommun vi tittar på dessa planer, men vi har potential. Hur långt bort är det? Vill vi jobba med det här och faktiskt få till lite mer hus? Då måste vi titta någonstans där ledtiderna för att få till planer och byggnationer är kortare. Vi måste kika på landsbygden och gärna med utgångspunkt i de här stråken vi har pekat ut, men gärna lite längre också. Det är där vi måste börja om. Vi vill faktiskt få igång det här snabbt. Och det är dessutom bra för hela kommunen. Det är bra för kollektivtrafiken, Det är bra för affärsidkare längre ut. Vi måste våga lyfta blicken. Fem kilometersstaden funkar ju för femkilometersstaden. Landsbygden är bra för alla. Tack.

– Tack för det. Nästa talare är Mattias Larsson, Centerpartiet. Var så god! Jaha, då är det Mikael Berglund Socialdemokraterna varsågod. Det är bra ni kan varandras grannar.

– Herr Larsson har inget körkort. Därför cyklar han. Ja, jag tycker också att det här var bra att den här interpellationen kommer upp, för det är en viktig diskussion om hur det ska priori-

terras och hur det ska byggas i Umeå kommun och Umeå växer både med förtätning till exempel Begonian längs Backenvägen. En gammal mack får ge plats för ett antal lägenheter i stället. Komplettering av stadsdelar. Rödäng och Rödängs trädgårdar som också gör att det plötsligt kommer att finnas lägenheter på Västerslätt, både hyresrätter och bostadsrätter och nya delar som i ett sådant exempel. Så att det är inte bara förtätning utan vi försöker jobba med alla de här. Sedan har vi väldigt mycket lokalisering prövningar på landsbygden. Nu har det börjat minska lite grann tyvärr utifrån att bankerna... Vår manodepressiva patient brukar ju vilja låna ut mycket pengar vissa tider och sen blir det jättesvårt. Det är mycket bygger på lån, att man får lån till att bygga ett hus. Vi har också haft ett stort fokus på studentlägenheter och det har också varit väldigt viktigt för Umeås tillväxt att vi har kunnat se till att universitetet har fyllt sina platser. Och även om det är alltid lite kris vid terminsstart så har ju tillskottet varit ganska stort och det kommer också lite mer så att det är en bostadstyp som oroar mig minst. Men det var väldigt viktigt att vi har gjort den här offensiven när det gäller studentlägenheter, att Tvistevägen har byggts och det byggs en hel också på Tomtebo för att klara där. Och vi vet att det i mars då står en del tomma studentrum i korridor i varje fall och det är väl en indikation på att det finns ändå en marknadsbalans på något sätt. Mycket av det håller på att byggas om. Sedan får man inte glömma bort att det var en ökning av 80 år och äldre på över 60 % så är väldigt viktigt att det byggs boende för dem och då kommer det också loss en del gamla småhus. Och så ska vi inte glömma bort Ersmark. Det är också ett villaområde som inte är så långt bort. Tack för det!

– Tack! Ja, 2 minuter går fort. Lars Forsgren Sverigedemokraterna. Varsågod.

– Tack för ordet ordförande och tack för en intressant interpellation. Jag tänkte bara lyfta våran syn på det här. Självklart ska vi bygga mer småhus. Men gör man det så stöter man ju på ett problem. Man behöver mer mark för varje bostad. Och då är det ju frågan ska man ha samma ambitionsnivå? Nu när kommunen har satt en vision om 2000 bostäder? Kanske borde vi korrigera den och ha en mer realistisk bild så att vi kan få till just de här småhusen. Och Anders nämnde också att blandat boende är någonting som driver tillväxt. Men det är väl snarare så att småhus. Och attraktiva bostadsformer som lockar till sig höginkomsttagare. Det är det som driver tillväxt. Så en bra interpellation. Mer småhus.

– Tack Ulrik Berg, Moderaterna. Varsågod.

– Tack ordförande! Vi står här i talarstolen och säger att det är vi som bygger. Vi bygger ingenting utan det är ju aktörerna på marknaden som bygger på olika sätt och våran uppgift är ju att skapa planmässiga förutsättningar för att klara det här byggandet. Jag tackar Anders för den här interpellationen för det här är något som vi i alla fall känner oss ganska ensamma om att tjata om att försöka få till den här. En tredjedel småhus, en tredjedel hyresrätter och en tredjedel bostadsrätter för att få den där. Vad ska vi säga. Sociala tillvaron i olika områden att fungera. Och det har vi ju lyckats ganska bra med, även om det finns lite larmrapporter nu att det kan vara tufft. Det här är jätteviktigt ur planeringsperspektiv. Och då måste vi ligga långt. Före hela tiden. Vi har gott om mark. Rent tekniskt är den långt till att den går att bebygga, men det är just den resan som vi måste korta av i det här läget. Tack!

– Tack för det. Och så avslutningsvis Hans Lindberg. Socialdemokraterna var så goda. Ja, men det är ju så att vi verkar väl vara ganska överens om att vi ska bygga mer bostäder. Vi har ett politiskt mål om att bygga 2000 bostäder. Eller ge förutsättningar som Ulrik sa per år och det är viktigt att vi jobbar med det. Och jag vill också vara tydlig med att vi bygger inte bara tillväxt för vår kommun. Vi bygger ju tillväxt för hela regionens utveckling och därför måste bostadsbyggnationerna upp. Det är därför vi har målet om att vi ska ha planförutsättningar för 2000 bostäder per år. Nu är det väl så att många börjar dra något i handbromsen utifrån att det är ganska dyrt idag. Men vi ska ju också planera långsiktigt så vi kommer att behöva ta mer villabebyggelse, mer radhus, mer hyreslägenheter, bostadsrätter. Blandade upplåtelseformer när Umeå växer. Men vi ska komma ihåg också att vi växer också med regionens och industrialiseringens utveckling, så därför måste vi ta höjd. Så därför är det bra att vi i fullmäktige överens om 2000 bostäder per år så att vi måste jobba mot den siffran fortsättningsvis också, även om det nu går ner något. Det här är en viktig och bra interpellation och vi får väl fortsätta att planera. Sen ska ju översiktsplanen också ses över lite senare också, där det här också kanske måste förtydligas. Jag tror vi kommer att behöva ta ut mer volym för att klara av det här, men låt oss göra det tillsammans. Precis som vi har varit överens om översiktsplanen tidigare också, vilket har varit styrka ut mot de som nu ska bygga. Att vi politiskt är överens om hur Umeå ska utvecklas 2000 bostäder. Planera för det och det här är en bra interpellation.

– Tack för det. Och så har vi ytterligare en som anmäler sig. Nu är det Liv Olsson Zetterberg. Stämmer det? Varsågod. Vi kan inte rulla så därför ser vi ingenting. Var så god.

– Tack! Jag vill bara säga att det vore ytterst klädsamt att se samma engagemang för alla gruppers rätt att bo i småhus. Istället har du partikamrater och allianskamrater som faktiskt talar sig varma för en institutionalisering för personer med funktionsnedsättning. För då tycker man helt plötsligt att det finns inte någon mark. Det finns inte möjlighet att bygga LSS-bostäder enligt Socialstyrelsens rekommendationer. Tack!

– Tack för det. Och därmed är första omgången avslutad. Så går vi över till andra. Interpellant och respondent. Då börjar vi med Anders Sellström. Kristdemokraterna Varsågod.

– Tack för det! Ordförande Ja, Hans Lindberg säger att vi verkar var överens om att vi vill bygga fler bostäder. Man kan väl ställa frågan Finns de som inte är överens om att vi ska bygga fler bostäder? Mja, då kanske man inte ska sitta i kommunfullmäktige här i varje fall. Vi är inte överens om just nu. Verkar ju vara att det är villor som vi behöver få fler av. Där verkar vi vara lite sämre överens. Jag hör ju på Vänsterpartiet här att man verkligen inte tänker sig att det är ett bra sätt att skapa attraktivitet utan att erbjuda mer möjligheter för folk som vill bo i villor att kunna göra det. Vi har kompetensförsörjningen problem stora sådana. Vi kommer att ta upp den frågan på Mötesplats Lycksele här som alldeles snart är. Det kanske ska dit och det måste vi också ta till rätta med. Vad är vår USP så att säga? Vad är vår unika konkurrenskraft? Och då är boendemiljön självklart en del i detta och det är därför jag talar med varm och många fler om att vi behöver bredda detta med upplåtelseformer. Dels för våra befintliga invånare som finns här ska möjlighet, när de ändrar lite grann under åren vad de har för behov av boende men också våra framtida invånare som ska bidra till att vi växer som stad. Och det här får vi inte släppa hur som helst och hamna i ett läge. Kanske är det så

som Vänsterpartiet är inne på. Upplåtelseformer som är blandade behöver vi hantera. Vi har en entydig sida på Ålidhem där vi i stort sett bara hyresrätter. Vi kanske behöver få in mer äganderätter där, kanske en del i lösningen för att skapa det sociala hållbara samhället är att också omvandla en del av våra hyresrätter i Ålidhem till bostadsrätter. Kan vara en lösning för att komma framåt även i detta. Tack!

– Tack för det och avslutar med Janet Ågren Socialdemokraterna var så god. Om man absolut är för det du tar upp nu i dina sista ord Anders. Det handlar ju om att vid komplettering att hela tiden försöka komplettera med det som är underrepresenterat och det är väldigt viktigt för våra stadsdelar när vi pratar om attraktivitet. Vilket i ingången utifrån din fråga är att attraktivitet innebär också att det ska finnas en blandning av olika typer av bostäder och den vill vi ska finnas i hela kommunen och det är därför också att vi inte vill få in att det ska finnas en konflikt mellan egna hem och eller flerbostadshus, utan det behövs överallt och på fler ställen och i hela kommunen. Och det är det i samband med aktualisering av översiktsplanen. Så vi får titta på hur det ser ut utifrån fler områden och därför jag ser om man kan se just tillväxt utifrån en blomma och där vi behöver peka ut fler kronblad utifrån att det behöver komma till fler bostäder. Men annars så har utvecklingen strategierna tjänat oss väl utifrån att vi har försökt hålla ihop planeringen. Men vi måste höja takten utifrån den. För det är precis som du säger, idag har vi en tredjedel om vi tittar på Umeå, totalt en tredjedel av varje upplåtelseform. Och den vill vi såklart behålla. Och samtidigt ser vi att efterfrågan utifrån egna hem ökar och då måste vi också jobba för att tillgodose det. Min stora oro är utifrån att byggandet nu minskar i tecken finns ju för att det minskar Umeå men också hela Sverige. Vi nås nu utifrån att lågkonjunkturen befaras ju få konsekvenser för hela 20 talet och bostadsbyggandet och här får vi hoppas också att den nationella nivån återkommer med en nationell bostadspolitik och där vi ser på oro när man har tagit tagit bort de stöd som har funnits på den nationella nivån. För det kommer också behövas för att vi ska kunna bygga mer bostäder. Men kommunens ansvar är att ta en framsynt planering och det ska vi göra allt vi kan för att ta.

– Tack för det och därmed denna diskussion avslutad för tillfället. Och då är det så att vi lämnar interpellationer och frågor och lägger det sist på dagordningen det som är kvar. Och då kommer vi börja med interpellationen om Kommer boendestöd att fortsatt vara hemtjänst så att ni vet tågordningen och förhoppningsvis att tekniken löser sig till dess.

Motion 9/2020: Installation av brandlarm eller värmekamera vid bilparkering i kommunala bostadsområden som tidigare utsatts för brandattentat; Maria Nilsson (SD)

Vi går över på ärendehantering och beslut och då börjar vi med motion nummer nio 2020. Installation av brandlarm eller värmekamera vid bilparkering i kommunala bostadsområden som tidigare utsatts för brandattentat. Det är Maria Nilsson, Sverigedemokraterna, som står som motionär. Varsågod Maria Nilsson.

– Tack ordförande. Installation av brandlarm eller värmekamera vid bilparkering i kommunala bostadsområden som tidigare utsatts för brandattentat. 10 februari 2020 brann fyra bilar i en carport på Ersboda. En vecka senare inträffade storbranden på Mariehem där cirka 40 bilar totalförstördes. En månad senare brann ytterligare en bil på Mariehem i ungefär samma område. Senare brann tolv bilar på Ersboda och Tunnelbacken och natten mot måndag den 11 maj 2020 brann ett tiotal bilar på Filgränd på Ersboda. Kommunalrådet Hans Lindberg har tidigare lovat att politiken ska göra allt vad man kan för att underlätta polisens arbete. Citat Det här måste alla krafter vi hjälpas åt med, från kommunens sida såväl som från allmänhetens sida. Alla måste hjälpas åt för att de här personerna ska kunna lagföras. För att underlätta förhindrande av bilbränder och öka trygghet för de boende föreslår jag att Umeå kommun installerar någon form av brandvarnare invid bilparkeringar på kommunala bostadsområden. Samt att Umeå kommun fokuserar inrättande av brandvarnare på bostadsområden som tidigare varit utsatta som Östra Ersboda, Ålidhem och Holmsund. Tack för ordet!

– Tack för det! Nu lämnar vi ordet till Hans Lindberg. Socialdemokraterna. Varsågod.

– Ja, tack så mycket. Och jag tycker att det är klokt. Det som också nämns från talarstolen är att vi måste jobba tillsammans för att hantera att Umeå ska växa tryggt och säkert. Men just i detta avseende, när det gäller kameror och annat så är det ju precis som det står i tjänsteskrivelsen, att bilbränder oftast är explosiva och det går väldigt fort, vilket innebär att brandvarnarna inte fungerar. Det svaret har vi ju fått från AB Bostaden och det får inte den effekt som motionären önskar. Däremot så tycker jag och jag tänker påpeka också det är viktigt att vi fortsätter att jobba med polis, föreningsliv med företag, att man anmäler inbrott, att man det man ser också lyfter upp till polisen så att man kan lagföra de här individerna som utför detta. Men med AB Bostadens yttrande så finns det ingen anledning än att avslå motionen.

– Tack för det. Nästa talare är Davis Kaza Arbetarpartiet. Varsågod.

– Ja, det var en allvarlig fråga. De här bilbränderna som skedde 2020. Som den här motionen hänvisar till. Det var ju 60-70 bilar som brann upp på Mariehem. Tunnelbacken Ålidhem, Holmsund och Ersboda. Det var väldigt många i kommunen som var oroliga för det här. Det var även kvarterslokal som blev uppbränd i den vevan och det som var allvarligt, det var ju syftet med de här bilbränderna. Enligt polisen så var det så att de hade haft under en period en rad tillslag mot kriminella i Umeå och de kriminella. De ville svara, men de kunde inte svara genom att gå på polisen. Så istället så slog de till tillbaka genom att ge sig på civila Umeåbor genom den här typen av bilbränder runt om i kommunen. De kriminella i Umeå försökte helt enkelt ta Umeåborna som gisslan i sin maktkamp med polisen. Så det var en väldigt allvarlig situation som rådde i Umeå år 2020. Alltså, de kriminella utpressar Umeåborna för att komma åt polisen. Och jag såg att Petter Nilsson från SD skrev i sin blogg att signalerna måste vara tydliga, åtgärderna rejäla. Men när man läser den här motionen så. Det är ju väldigt långt ifrån rejäla åtgärder. Att sätta upp brandvarnare på parkeringar. Måste säga att det drar ett sorts löjets skimmer över den här väldigt allvarliga frågan. Rejäla åtgärder. Det brukar ofta använda begrepp som godhetssignalering. Den här motionen från SD. Det liknade vad ett parti här i fullmäktige för några år sedan som föreslog att man skulle ha vegetarisk representation på kommunens olika arrangemang för politiker. Det här ligger i nivå med det. Vegetarisk representation eller brandvarnare på parkering? Det funkar ju inte ens

med en rökdetektor utomhus. Det är både okunskap om en allvarlig fråga som har att göra med kriminalitet i Umeå. Men det är också okunskap om Hur funkar en brandvarnare? Vilken effekt har det? Bostaden svar är väldigt bra. Explosivt förfarande då det inte hjälper med brandvarnare. Avslag. Det här är löjligt.

– Tack så mycket! Nästa är bara hädanefter den ordning är. Nu gäller att man räck upp handen för att vi ser inte längre de som är de som anmält sig. Före Lars Forsgren hade Maria Nilsson begärt ordet så att hon står efter Fredrik Rönn och sedan kommer Lars Forsgren. Och från och med nu måste alla anmälan ske via handuppräckning och även eventuella repliker och genmälen. Systemet är låst så vi ser inget mer just nu. Tack! Bra med förtydligande. Maria Lindberg Liberalerna var så god.

– Tack så mycket Ordförande, presidium, ledamöter och åhörare. Liberalerna yrkar avslag på motionen enligt tjänsteskrivelsen. Det är precis som Davis Kaza tog upp tidigare, det polisiära arbetet som till stor del var följderna. Bilbränderna blev följderna av det polisiära arbetet om man säger så, och därför så är ju det brottspreventiva arbetet tillsammans med polisen, kommunen och polisen fortsatt mycket viktigt och särskilt nu under sommartid. Tack så mycket!

– Tack så mycket! Då har vi Anders Ågren i Moderaterna varsågod.

– Tack så mycket ordförande. Vi ledamöter från Moderaterna. Vi ökar också avslag på motionen som framgår av handlingarna. När det gäller bilbränderna är det ju oerhört allvarligt och det som nämns i motionen är ju från 2020. Men vi har ju också sett att det har fortsatt under 2021 och under 2022 i varierande omfattning. Och precis som Kaza var inne på att polisen nämner det också öppet och att man misstänker kopplingar till kriminella grupperingar och så har det ju varit även under föregående år att man misstänker det. Vad är då förslaget som vi ska behandla? Det är att vi ska uppföra brandvarnare eller värmekameror på de här parkeringarna. Och som framgår av svaret från Bostaden är det inte verkningsfullt. Så det finns ju inget annat än att avslå motionen. Sedan finns ju en rad andra saker man kan göra för att motverka det här. Från Moderaternas sida har vi under upprepade år lagt förslag på att kommunen borde bland annat sätta upp bevakningskameror i större utsträckning på brottsutsatta platser. Men det är en annan fråga. Det är ju inte vad den här motionen gäller, men vi vet att det finns ett starkt stöd bland befolkningen. Sju av tio Umeåbor vill ju se, är positiva till bevakningskameror på brottsutsatta platser. Men avslag på motionen i sak. Tack för ordet.

– Tack för det. Nästa talare är Fredrik Rönn från Centerpartiet. Varsågod!

– Tack så mycket ordförande! Jag ska fatta mig kort för David Kaza så det mesta så bra av Bostadens yttrande är bra och jag nöjer mig med avslag till motionen. Tack så mycket! Alltså bifall till kommunstyrelsens förslag.

– Tack! Då går vi vidare till Sverigedemokraterna. Varsågod. Tack ordförande. Sverigedemokraterna anser att ett inrättande av brandvarnare kan förebygga bränder för att boende kan då agera och kanske rent av släcka bränder i god tid. Sedan vetskap om att det finns brandvarnare i närområdet ökar de boendes trygghet och underlättar väktarens och polisens

arbete, enligt rapporten. Umeå växer tryggt och säkert. Det är en kommunal satsning som kompletterar polisens arbete. Om man ska öka tryggheten, minska brottsligheten och motverka tendenser till social oro i de nordöstra stadsdelarna. Där framgår det dilemma, ett dilemma som kommer fram. Det handlar om att balansera och tala klartext om problemen. Ett annat dilemma är att det också finns olika synsätt på övervakningskameror. Och ett tredje dilemma gäller hur socialtjänsten ska lyckas med relationsskapande insatser. Och Umeå växer tryggt och säkert avslutar skriften med att konstatera att hur Umeå kommun ska byggas tryggt och säkert är också en fråga för kommunfullmäktige och kommunens medborgare. Och det finns därför skäl att överväga och involvera fler i visionsarbete och planering. Om Umeå växer tryggt och säkert inte ska vara ett tillfälligt projekt. Sverigedemokraterna yrkar bifall till motionen. Tack!

– Tack för det. Lars Forsgren. Sverigedemokraterna var så god.

– Tack för ordet ordförande. Jag vill börja med att yrka bifall till motionen. Jag måste bara säga så här. Det här är en kompletterande åtgärd. Det är klart att vi är för kameraövervakning. Vi för mer personal, ordningsvakter liknande patrullerande. Vi hoppas också att polisen såklart tar sitt ansvar. Men kom ihåg, det här är en billig åtgärd och därmed verkningsgrad. Kameror fungerar snarare väldigt bra. Det går direkt larm till berörd myndighet och det är en effektiv kompletterande åtgärd.

– Replik. Davis har begärt replik. Varsågod här framme. Davis Kaza. Arbetarpartiet replik.

– Så det du säger Lars Forsberg. Man skulle kunna säga att det här är lite grann som en sorts godhetssignal från SD:s sida.

– Genmäle. Vill du ha genmäle? Genmäle Lars Forsberg. Sverigedemokraterna.

– Vi älskar godhetsignalering i partiet.

– Då är det replikskiftet avslutat. Då går vi vidare. Jan Hägglund. Arbetarpartiet. Och därefter Veronica Kerr och därefter Ellen Ström.

– Jo, jag tycker inte att det här är någon godhetssignalering utan det är en bagatellisering. Av det som sker. Så jag tror inte att den fulla vidden har gått upp för det. När man bränner bilar på fem stadsdelar i ett försök att ta Umeås befolkning som gisslan för att sätta press på polisen att inte göra sitt jobb. Då lever vi i ett helt nytt Umeå. Och då är jag inte. Då är det här alltså att förminska och bagatellisera. De pekar åt fel håll. Därför avslag. Avslag. Avslag.

– Tack för det. Därefter Veronica Kerr. Kristdemokraterna var så god.

– Tack ordförande fullmäktigeledamöter. Jag ska vara helt ärlig. Jag trodde ju inte att det skulle bli någon debatt så jag hade ju inte tänkt gå upp överhuvud taget. Men jag kände mig manad. Alla andra partier gör det för att yrka exakt samma sak avslag till motionen. Jag tänker så här. Jag förstår att det säkert finns en om det kallas godhetssignal eller vad vi nu vill, vilka associationer vi gör till det om intentionen var god för det man skrev för tre år sedan. Men det är så tydligt att det inte är genomförbart och inte önskvärt enligt om man tycker så ibland. Jag tänker det ut till varje parti. Ibland kanske man ska backa från sin egen motion

annars, men det vart inte för det blir fel. Så Kristdemokraterna yrkar avslag till motionen och bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

– Tack för det! Vi går vidare. Ellen Ström, Vänsterpartiet och därefter Maria Nilsson, Sverigedemokraterna. Och sedan har vi inte uppfattat att någon fler har begärt ordet. Varsågod. Vänsterpartiet känner sig positiva till att bifalla kommunstyrelsens förslag till beslut. Tack!

– Tack. Därefter avslutande med motionären Maria Nilsson, Sverigedemokraterna. Varsågod!

– Ja, ordförande. Det är så att vi är medvetna om att privata bostadsföretag har nu börjat använda värmekameror för att förebygga brandskador på fordon, till exempel motorcyklar. Och vi vidhåller att värmekameror och brandvarnare tillsammans med kameraövervakning i vissa kommunala bostadsområden kan förebygga bränder. Och vetskapen om att brandvarnare finns i närområdet ökar de boendes trygghet och underlättar väktaren av polisens arbete. Tack för ordet!

– Tack därmed är denna motionsdebatt avslutad och vi har ett antal yrkanden. Det yrkas avslag på motionen i enlighet med kommunstyrelsens beslut av Socialdemokraterna, Arbetarpartiet, Liberalerna, Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna. Och Vänsterpartiet. Och bifall till motionen av Sverigedemokraterna. Jag ställer de två förslagen mot varandra. Kan det också bli fullmäktiges beslut att göra så? Kan vi bifalla kommunstyrelsens förslag till beslut? Bifalla motionen? Jag finner att fullmäktige har bifallit kommunstyrelsens förslag till beslut, dvs att avslå motionen.

Motion 23/2021: Umeåförslaget; Lasse Jacobsson, Ellen Ström och Bore Sköld (V)

Vi går till nästa motion och det förslaget. Lasse Jacobsson, Ellen Ström och Bore Sköld, Vänsterpartiet som är motionärer och jag lämnar ordet till Bore Sköld, Vänsterpartiet. Varsågod.

– Tackar tackar! Den här motionen skickade Vänsterpartiet in efter det att medborgarförslag i Umeå kommun avskaffades. Det var ett förslag som man enligt lag har möjlighet att införa och kommunen valde att införa 2009 för att sedan har ett antal år till 2015 då en majoritet valt att avskaffa möjligheten. Möjligheten innebar att alla som bor i Umeå hade möjlighet att skicka in förslag till kommunen för politisk prövning. Det gällde även barn och vi tyckte det var dåligt att man föreslog att avskaffa det och var det partiet som röstade avslag till det nu. Är osäker på om det var några andra som stödde att behålla det då också. Vi vill klargöra, men vi var i alla fall emot det. Den här motionen är lite annorlunda. Vi utgått från en beprövad modell som Göteborg använt. Där man efter att förslaget skickas in digitalt prövar det behöver minst 200 åhörare. De har underskrifter för att det här ska upp för politiskt beslut. Den här typen av nivåer är ju såklart att diskutera om man ska införa ett sådant förslag i Umeå, men det är ganska sympatiskt att det behöver passera en viss nivå. Men alla har möjlighet att göra det. Det ökar möjligheten till direkt inflytande och demokrati från medborgarna. Det är också en känsla från alla, från barns ålder till att du har faktiskt en

möjlighet att komma med förslag och kunna påverka i din stad. Och det här tror jag hade friskat upp den politiska miljön i Umeå och fått medborgarna att känna att de är en större del av stan. Så vi yrkar bifall till vår egen motion.

– Tack. Frågan är nu handuppräknings för ordet. Nästa är Jan Hägglund Arbetarpartiet.

– Varsågod. Ja, vi vill yrka bifall till Vänsterpartiets motion. Åtminstone första ansatsen som handlar om att införa en digital förslagslåda i enlighet med den modell som finns i Göteborg. Men det exakta namnet kan väl få vara öppet? Det viktiga är att införa en digital förslagslåda. Det här förslaget tycker vi pekar åt rätt håll. Det är mycket annat Umeå som har gått åt fel håll när det gäller gräsrotsdemokratin. Det här med att plocka bort att interpellationer läggs ut på Umeå kommuns hemsida. Det var ett steg åt fel håll. En del saker ska återinföras, men inte interpellationer. Att ta bort de direktsända mötena med Umeå kommunfullmäktige som kostar en spottstyver. En spottstyver. Det var ett steg åt fel håll. Tidigare kunde många lyssna på de viktiga debatterna som är. Det kan man inte längre. Det kostade en spottstyver att återinföra. Jag vet att det snackas om att man inte ska kunna rösta på ett parti som sitter budget på ett annat partis utredningsuppdrag. Det dras åt fel håll. När jag tänker på vad som har hänt i Umeå kommunfullmäktige sedan 1991 då jag tog platsen förra gången så tycker jag att gräsrotsdemokratin, dialogen med medborgarna har rört sig fel under de många åren, från 1991 till 2023. Därför vill vi från Arbetarpartiets sida gärna stödja en motion som drar åt rätt håll. Sedan om det ska vara 90 dagar eller 200 namnunderskrifter, det är ju som nämns i texten. Det var Göteborg hur vi utformade. Det viktiga är att införa en kommunal digital förslagslåda. Det stöder vi. Sedan lämnar vi öppet dagarna, namnen och så vidare. Men det här dras åt rätt håll. Vi yrkar bifall. Ja, vi kan bifall till hela motionen bara för att undvika besvärligheter. Bifall till motionen.

– Tack för det! Jag hade tänkt fråga om om ni inte kunde bifalla motionen. Och det har ni just yrkat på. Då går vi vidare och då är det Charlotta Westerlund Socialdemokraterna var så god.

– Tack ordförande! Jag förstår intentionen i den här motionen, men Umeå kommun arbetar redan kontinuerligt med att utveckla former för medborgarinflytande och dialog. Ett exempel är de dialogsamtal som genomfördes 2019. När dialogcykeln som var ute kring olika bostadsområden samt digitalt på Umeå kommuns hemsida. På den digitala kartan har 5500 platser markerats av 14 100. Personer och det är ganska. Bra genomslag. De fysiska samtalen var ungefär 700. Utöver detta pågår ett arbete med dialog och demokratiutveckling som samordnas av övergripande planering. Fokus för det arbetet är bland annat att skapa förmåga att prova nya och innovativa former för medborgarinflytande. Umeå kommun har också gått med i ett av SKR drivet nätverk 20 till 23, med fokus på medborgardialog i styrning. Det är ju 2023 nu så vi får väl se vad det ger. Sen precis som det togs upp så hade vi medborgar... Vi kunde skicka in och som avslutades 2015 efter beslut i fullmäktige. Då var det 319 förslag varav tio tal bifölls. Jag tänker mig Göteborgs ungefär hundra stycken inkomna. Jag tror 85 fick inte ens tillräckligt med röster. Jag kan säga på något år eller två år. Den egentligen som jag skulle vilja säga genomfördes totalt. Det var att rusta upp cykelvägar på något område, vilket var jättebra. Jag tror säkert att men jag känner som det är nu. Så har vi ändå ganska bra möjligheter till medborgardialog i Umeå. Så att jag säger. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Tack.

– Tack för det! Då vill jag bara berätta i vilken ordning ni nu står uppskrivna. Maja Westling, Mariam Salem, Lars Forsgren, Arvid Lundberg. Davis Kaza. Lämna ordet till Maja Westling, Centerpartiet. Varsågod.

– Tack så mycket ordförande för ordet. Ledamöter, åhörare och ni som tittar digitalt. Det är fullt möjligt att följa oss digitalt fortfarande. Jag vill från Centerpartiet sida rösta eller yrka bifall på kommunstyrelsens förslag till beslut. Självklart är det jätteviktigt med medborgardialoger och tycker att det här precis berättade väldigt föredömligt om hur vi jobbar med medborgardialoger. Jag hade förmånen att sitta med ett år i det här nätverket som SKR har haft för medborgardialog styrning. Det har varit väldigt intressant att höra hur man jobbar runt om i kommunen. I det här nätverket så är det både politiker och tjänstepersoner med. Så jag hoppas att vi nu när året är slut kan samla upp de tankar och idéer vi har fått utifrån medverkan i just det nätverket. Vi var ett av de partierna som röstade för att lägga ner dessa medborgarförslag 2015 och tror att ett av de jag sa själv i fullmäktige var att en av dem största anledningen var att det var ett fåtal personer som använde det här systemet att kunna skicka in medborgarförslag. Och har man är man så väldigt, väldigt driven att man har så otroligt mycket bra, kloka tankar som uppmuntrar alla att engagera sig i organisationer eller gå med i ett parti så att man kan påverka ännu mer. Tack så mycket!

– Tack för det. Nästa talare är Mariam Salem. Miljöpartiet. Varsågod.

– Tack för ordet. Ledamöter, åhörare, åhörare och presidiet. Miljöpartiet yrkar bifall till motionen. Vi tycker att det är ett bra förslag och vi tycker att det är positivt med direkt-demokrati och att det ökar möjligheten för medborgarna att ha inflytande och kunna påverka politiken och påverka besluten som fattas i kommunen. Det finns säkert en massa olika sätt som vi arbetar med det här, men många gånger kan de vara riktade och ha ett särskilt ändamål. Och det här är ju mer öppet och inkluderar fler som vill kunna påverka. Och det är såklart så att man också kan gå med i ett parti eller en organisation. Men det ska inte vara nödvändigt för att man kanske har en specifik fråga som man vill driva och den här modellen som föreslås är ju också utformad så att det inte ska belasta i förvaltningen för att man måste säkerställa att det är tillräckligt många som tycker att det är ett bra förslag. På så sätt så ser vi inga nackdelar med den. Och sen vad den kallas kanske inte är superviktigt, men vi yrkar bifall till hela motionen. Tack!

– Tack för det. Nästa talare Lars Forsgren Sverigedemokraterna var så god.

– Tack för ordet ordförande. Jag vill yrka bifall till motionen. Vi har haft förslag länge på att införa e-förslag och jag utgår från att satsen och det tycker jag är bra, skriva en ganska öppen. Sen kan jag vissa detaljer som har sagts kanske inte håller med exakt, men bifall till motionen? Absolut. Sen ska man inte förväxla detta med dialoger som har en helt annan form för det för medborgare inflytande så att bifalla. Tack för det. Vi går vidare i talarlistan. Arvid Lundberg, Miljöpartiet. Varsågod. Tack så mycket! Men som sagt så yrkade Miljöpartiet bifall till motionen. Vi arbetar ju med medborgarinflytande och dialog på olika sätt i Umeå kommun. Som det togs upp i tjänsteskrivelsen. Problemet med det där är att om man ska föra en dialog kring någonting så kan det lätt bli. Frågan är leder till något beslut eller inte? På vissa arbetsplatser så kan det bli att man börjar kalla till dialog och det blir mer frustre-

rande för man kan hamna att man sitter en del möten och har en del av att man har input fast det är oklart vad det ska leda till. Jag tror det är viktigt att när man ska börja tänka om vi vill att Umeå kommun ska ha medborgarinflytande och dialog så måste man väldigt tydlig det om vad detta ska leda till. Så att det inte bara blir en dialog som rinner ut i ingenting. Då blir det mer bortkastad tid. Det är väl det som är fördelen med sådant här typ av förslag. Att det är möjligheter för medborgare att skriva ett förslag som kommer upp till beslut. Sedan exakt hur den ska utformas, det kan man ju diskutera. Det fanns ju vissa problem med så som vi hade det här systemet förut med, så den här modellen löser vissa av dem sakerna att man behöver. Att det inte blir att förvaltningen måste bereda varenda varenda ärende som kommer in utan det krävs en del röster så att det blir så att det blir någon typ av tröskel för det. Så som sagt, bifall till motionen från Miljöpartiet.

– Tack för det! Och så vill jag bara säga att ni ska inte hålla i mikrofonen för då blir det en ekoeffekt av det. Då går vi vidare och då är det Davis Kaza Arbetarpartiet. Därefter Anders Ågren Moderaterna. Varsågod. Börja med att hålla i mikrofonen.

– Det var denna som vi uppfattade motionen handlade om ur vårt perspektiv. Det är liksom inte hur många förslag som kommer in hit eller dit i Göteborg eller hur mycket som kommer in. När det gäller medborgarförslag så det handlar om om vilken riktning kommunen drar åt. Att bifalla den här motionen. Det innebär att man drar i en riktning och att man vill göra det enklare för medborgarna att vara en del i den demokratiska debatten. Visst, man kan gå med i ett politiskt parti, men alla härinne vet att det under lång tid har varit så att de flesta människor känner sig inte hemma i något av de politiska partierna. Men om man ändå har viljan att gå in och uttrycka sin åsikt i en fråga, då är det här en väldigt bra sak. Sen när det gäller att kunna följa de här fullmäktiges sammanträdena digitalt förut kunde du slå på radion Om du jobbar på en bilverkstad kunde du ha radion igång och lyssna på kommunfullmäktige eller om du jobbar på ett äldreboende eller vad som helst. Nu måste du gå in medvetet på kommunens hemsida på en dator som måste ha högtalare. Du måste gå in där. Dessutom så är det ju så att även när det gäller digitala har kommunen gått bakåt. Förut lades alla kommunfullmäktiges sammanträden ut på Youtube, så det fanns ju åtminstone teoretisk möjlighet att söka reda på det den vägen. Nu ligger de på någon obskyr streamingtjänst som man måste gå in på via kommunens hemsida mer eller mindre för att kunna titta på dem. Så är det även när det gäller de digitala möjligheterna att följa fullmäktiges och dra kommunen åt fel håll. Och det är det vi tycker är bra med den här motionen. Den drar åt rätt håll, Det är riktningen. Spelar ingen roll hur många förslag som kommer in. Det är riktningen som är det viktiga här. Sen tror jag att det kommer att komma in saker om kommunen skulle införa det här.

– Jag ska inte gå in i debatt men bara en upplysningsfråga när det gäller att gå in på Youtube var en GDPR fråga juridiskt sett. Ni är medvetna om det som fullmäktigeledamöter har tidigare upplyst om det. Då går vi vidare. Anders Ågren, Moderaterna Varsågod.

– Ja tack så mycket Ordförande och ledamöter. Medborgarförslag har ju nämnts här i debatten och tänkte jag skulle ändå gå upp med anledning av det. Till att börja med så yrka bifall till kommunstyrelsens förslag, nämligen att avslå motionen. Och den minnesgode vet ju att när vi införde medborgarförslag 2008 så var det efter en motion från mig och Mode-

raterna. Vi trodde på den idén, tyckte det var intressant att testa det. Och vi hade ju den möjligheten under några år. Och vi kan konstatera att resultatet blev väldigt magert av medborgarförslag. Det kom 309 förslag, varav tre var tolv eller 13 som bifölls. Men det var mer än mindre saker som redan gjordes. Men i övrigt så ledde det ingenting annat än att det var ett väldigt omständigt hanterande och byråkratiskt merjobb och därför landade vi i att gå på att avskaffa den. När det lyftes till fullmäktige 2015. För det blev helt enkelt inte bra och det var ingen prestige för vår del. Det var ursprungligen vårt förslag, men vi såg att det blev inte bra när många som var inne på medborgardialog. Det sker ju löpande både i kommunens regi. Men det viktigaste är att understryka att det är ju partiernas ansvar. Partiernas och de politiskt förtroendevalda har ju ett ansvar att föra ständig dialog såväl fysiskt ute i det offentliga rummet och på möten. Men även på sociala medier så sker ju en dialog kontinuerligt. Det är nog så viktigt att nämna så bifall till kommunstyrelsens förslag tack!

– Tack. Nu ska jag berätta. Var det någon av er som nu räckte upp handen som ville ta replik på det här? Eller är ni satt uppe på listan och ska berätta vilka som står på listan nu? Maria Lindvall, Liberalerna, Maria Nilsson Sverigedemokraterna, Carin Nilsson Socialdemokraterna Janet Ågren, Socialdemokraterna, Bore Sköld Vänsterpartiet, Charlotta Westerlund, Socialdemokraterna Anders Sellström, Kristdemokraterna. Har jag glömt någon? Charlotte vill inte? Stå på listan. Vinkade du bara åt mig? Jaha, luften, fönstret... Då stryker jag dig Charlotte. Ja, vi försöker vara uppmärksam härifrån. Maria Lindberg, Liberalerna det är din tur. Var så god.

– Tack! Presidium, ledamöter, åhörare här och på webben. Liberalerna vill bara yrka bifall till tjänsteskrivelsen och därmed avslag till motionen. Tack för det. Maria Nilsson. Sverigedemokraterna var så gott.

– Ja, ordförande. Det är ju så att det här med medborgardialogen som några har nämnt, det kräver ju personal från kommunen och det är ju bra. Det kan ju bli väldigt dyrt för skattebetalarna. I många andra kommuner finns medborgarförslag och vi Sverigedemokrater tycker att det här var mycket bra initiativ av Vänsterpartiet för att det handlar om att alla har möjlighet att delta i den demokratiska processen. Så vi yrkar, som Lars Forsgren sa, bifall till motionen. Tack!

– Tack för det. Carin Nilsson Socialdemokraterna. Varsågod.

– Jag vill påstå att vi har en medborgardialog med väldigt, väldigt många människor och jag tänker ta några exempel. I onsdags i veckan så hade vi medborgardialog med föreningslivet här i Umeå. Jag tror vi var över 120 personer som satt i lokalen där och hade synpunkter runt om kring hur vi ska jobba. Kommunen och föreningarna tillsammans helt enkelt. Och föreningarna tillsammans i sig också helt enkelt. Det var en annan medborgardialog kopplat till minoriteterna och där vi träffar minoriteterna. Senast när vi träffar dem så hade vi fick vi stänga munnen och öppna öronen, alltså lyssna på minoriteternas synpunkter och vi kommer att ta en återträff runt omkring när vi ska prata runt omkring det och då kan jag relatera till att det minoriteterna har framfört gentemot synpunkter inom äldreomsorgen att man vill ha ett särskilt boende med inriktning mot finsktalande och det har vi verkställt på Ersboda. Det som vi nu har på tapeten är att vi ska försöka också inrätta ett särskilt boende för samerna

och det håller vi på att jobba med. På Teg bredvid Tegs äldrecentrum. Helt enkelt så är det så att när man då får den här dialogen så handlar inte bara om att föra dialogen med organisationerna, det handlar också föra dialoger med enskilda individer. Så jag vill påstå att vi för den här dialogen väldigt mycket i dag och därför så yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

– Tack för det. Nästa talare Janet Ågren, Socialdemokraterna. Varsågod.

– Ja, men tack så mycket! Jag fick också bifall till KS förslag till beslut, men jag begärde ändå ordet utifrån de diskussioner som var kring inriktning och styrning. Och där tycker jag det jag sa inte fick riktigt tillräckligt uppmärksamhet utifrån det hon ändå sa. Och det är ju att kommunen har varit med i SKR:s nätverk när det gäller medborgardialog och medborgare att utveckla styrningen när det gäller demokratifrågor. Och det är ett nätverk vi har varit med i för att titta på de här frågorna och vi ska såklart utvärdera det. Men det innebär ju också att generellt sett är vi ju positiv till olika typer av medborgardialog och det bästa sättet för det är ju att det också sker verksamhetsnära, att det sker inom ramen för de olika förvaltningarna och nämnderna där faktiskt det mesta, både den formella och mindre formella dialogen, sker. Oavsett om det är samråd som Carin är inne på inom skolan, äldreomsorgen, fritid eller kultur eller utifrån minoriteterna på det sättet. Men också när man testar nya sätt, nya sätt till att ha medborgardialog. Det sker också vanligtvis verksamhetsnära, men vi ska såklart utvärdera det här. Utvecklingsarbetet har hon varit med i och om det kommer få några konsekvenser utifrån den styrning vi ska bedriva utifrån en medborgardialog. Sen tycker jag också att Anders och andra svarat väl på varför vi valde att lämna det som tidigare var kopplat till medborgarförslag. Jag vill bara säga att det här utvecklingsarbetet ska vi såklart också utvärdera när vi är klara med det. Tack.

– Tack för det! Nästa talare Bore Sköld, Vänsterpartiet och därefter Anders Sellström och sen Ellen Ström. Varsågod, Bore Sköld.

– Tackar! Jag tänkte försöka bemöta en del av det som kommit upp. Börja med att säga att det är tydligt att Socialdemokraterna och Moderaterna, de gillar inte alls det här med medborgarförslag. Det räcker med att Umeåborna ska få rösta vart fjärde år. Att vart tionde förslag bifölls i Umeå av medborgarförslag och cirka en av åtta i Göteborg är väl väldigt bra. Över 300 förslag skickades in från medborgare. Och 1/10 bifölls och blev verklighet. I riksdagen är det färre andel motioner som bifalls. Det är inte ett argument för att avskaffa det. Fick även höra från Centerpartiet att det här var väldigt dyrt. Vi föreslår en digital mejlbox, en låda som ska ta in de här förslagen för att det sedan ska röstas om. Det kostar inte mycket pengar. Jämför det med denna dialog ellådcykeln där vi snackar jättelite pengar för att genomföra det här. Att ta det som ett argument, det är ju ett skämt. Jag tycker inte det är dåligt, det tycker inte vi med medborgardialog och att åka runt med lådcykel. Men där tar man in åsikter om gestaltningen av Umeås offentliga rum med mera. Det är jättebra, men det handlar om att faktiskt kunna lägga ett förslag och att vem som helst, ett barn i skolan kan få göra det. Vem som helst som bor i stan när man är hemma eller är på jobbet kommer på en idé och lägger ett förslag. Du behöver inte boka in en tid eller sitta i styrelsen för en förening och få träffa Socialdemokraterna i offentliga sammanhang för att få komma med synpunkter du kan göra när du vill som medborgare i Umeå. Det handlar om transparens och öppenhet.

Det är ett steg i rätt riktning, som Arbetarpartiet uttryckte det. Jag undrar snarare varför ni vill förbjuda medborgarna i Umeå att kunna komma in med förslag. Det är en vettigare fråga att ställa än tvärtom. Tack.

– Tack! Replik Maja Westling Centerpartiet Varsågod. Tack! Jag ville bara rätta. Och det var inte från Centerpartiet det kom någonting om att det skulle vara det. Jag nämnde ingenting om det. Och ingen annan centerpartist har varit uppe i debatten. Genmäle Nej. Nästa talare Anders Sellström, Kristdemokraterna. Varsågod.

– Tack för det, Ordförande. Vi börjar från kristdemokratiskt håll att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag i den här frågan. Så är det gjort. Ganska intressant debatt. Alltså Bore Sköld, du är duktig på att vända på saken. Man kan ju också fråga sig om det inte fanns möjlighet att lämna medborgarförslag. I Göteborg var det 300. Var det åtta eller tio som hade gått igenom där om man inte hade funnits möjlighet? Hur många av de där förslagen hade då gått igenom som gick igenom? De hade säkert tog andra vägar för att komma fram. Vi har ju ett politiskt system som fångar upp som representerar folket generellt i fullmäktige. Det är därför vi finns till här i olika partier. Nu är det så att de nio i Umeå är tio till och med tio. Ja, vi täcker upp ganska rejält. Olika synpunkter som folket har som de vill att man ska representera i fullmäktige. Det är ganska brett. Det finns ju alltid någon, någon som känner jag, men det är ingen som lyssnar på mig. Men vår uppgift att ha medborgardialog, den är ju konstant. Det är inte bara vart fjärde år, Bore Sköld. Den är kontinuerlig. Vi pratar med människor överallt, grannar vi pratar med, de som vi jobbar med, arbetskamrater och så vidare och så vidare och får in synpunkter hela tiden. Vissa omvandlas till motioner, interpellationer och förslag. Det är också en del av poängen med politik. Vi är ju med och tvättar lite grann i systemet. Alltså det vi det vi råka ut för förra gången vi fick in en massa förslag som inte var, om jag uttrycker mig rumsrena. Det är ju vårt jobb också som politiker. Tvätta bort det här lite grann. Förklara med det här det här kan man inte göra, det här kan man inte föreslå. Eller så kan man inte argumentera, men så här istället. Det är också det här dagliga nötande som gör att vi skapar ett bra samhälle tillsammans, där vi korrigerar, hjälper varandra och böjer olika åsikter mot varandra. Och sen kanske kommer en sån där bra idé som de spelar in antingen via det politiska systemet, via oss som politiker eller via verksamheten i olika möten som vi har. Det är så det fungerar att börja spela i någon form av subsystem. Det riskerar ju istället att vi liksom urholkar den politiska demokratin som vi en dag kom överens om att vi ska använda oss av. Låt oss säga det så att det finns grupperingar som känner mig nu. Ingen som för min talan i det här sambandet. Då har man ju alla möjligheter att gå den vägen och bilda ett politiskt parti. Det är ju faktiskt inte så svårt att göra det, speciellt lokalt så kan man ordna det på det viset och försöka den vägen i så fall komma in. Annars använder man sig av det system som finns. Det här tycker jag är någonting vi ska värna om. Man kan alltid i vissa kommuner kanske fungera med att ta medborgarförslag. Jag vet inte, men jag tycker att Umeå kommun och den situation vi har här och det vi upplever här och tycker att det här fungerar väldigt bra. Vi har en väldigt livlig diskussion i vår kommun där vi politiker är väldigt involverade på olika sätt. Jag tycker det fungerar alldeles ypperligt. Då behöver man inte liksom. Ha ett system som erbjuder lite vid sidan om för det hotar lite grann på sikt och underminerade min. Det är min bestämda åsikt utan värnar det politiska systemet. Se till har rätt attityd från alla politiker. Lyssna in. Det gäller också verk-

samheten att inte såga folk, komma med förslag utan lyssna in. Kan det finnas en uns av av sanning i detta och klokhet i detta och sedan föra det vidare i systemet för att kunna genomföra saker. Så ser undertecknad på det hela och därför bifall till kommunens förslag.

– Tack för det! Och för att det inte ska råda några tveksamheter så är vi nio partier i fullmäktige. Ja, du tar tillbaka på en gång. Vi hade fel förut, men de är inte kvar och då har de begärt replik från Bore Sköld Vänsterpartiet. Varsågod.

– Ja, väldigt oklart. Anders, du både hyllar och hatar till det här förslaget. Du säger att det är väldigt bra att det kommer in massa idéer men att det blir en farlig väg om de bara kommer in och att det inte finns några politiker som kan sätta stopp. Men det förslaget innebär ju att alla ska kunna komma med idéer och sedan om de uppnår en viss nivå, då blir det upp till politikerna att fatta beslut. Var det här rimligt eller inte? Så det verkar ju som att vi håller med varann. Men ändå står det här och säger att det här är vansinnigt. Så nu får du förklara dig. Tack.

– Tack! Genmäle Hade Jan Hägglund begärt replik? Det var replik försökte genom tecken-
språk, ville tala eller har replik BJ var så varsågod. Jag har varken använt ordet hata eller liksom den här typen av medborgarförslag. Det finns ju ingenting i det jag säger. Jag säger ju bara det att att vi politiker har ju den här uppgiften inbyggt i systemet om inte vi sköter om den, den kopplingen gentemot medborgarna, då gör ju inte vi vårt jobb. Det finns alla möjligheter att prata med politiker. Det är oerhört lätt att prata med en politiker i Umeå kommun. Inga problem att få tag i och prata om alla. Vi vill att man ska prata med oss. Det är en mytbildning att det är svårt att få tag i en politiker. Väldigt stor mytbildning. Du har ju oftast någon granne eller någon du jobbar med eller någon annan som jobbar politiskt. Inga problem. Mytbildning. Varför urholka ett system som finns? Fungerar demokratiskt på alla sätt och vis. Jag förstår inte poängen.

– Då har vi replik från Jan Hägglund Arbetarpartiet. Varsågod. Anders själv som kan vara kvar om du har genmäle.

– Det här är ett svar till Anders Sellström. Jag tror inte att det är rätt att säga att det politiska systemet fångar upp allting längre. Jag kommer ihåg siffrorna från vad som hände när de tre kommunsammanläggningarna. Då minskade antalet förtroendevalda från 125 000 till 25 000. Jag vet inte hur många det är idag. Det är inte heller lätt att komma in i kommunfullmäktige. Umeå kommun valde att lägga sig på 3 % som spärr i stället för två. Ni vill ta bort oss och andra. Det är hårt när man inte har företrädare i riksdagen och en massa pengar man genmäle.

– Okej, då går vi vidare. På talarlistan började Ellen Ström, Vänsterpartiet och därefter Ari Leinonen. Socialdemokraterna.

– Ja, jag funderar på om det vore bra och har lite krav på statsvetenskap ibland. Till exempel så läser man ju om proceduriell legitimitet. Det är ett bra ord. Googla det också. Det verkar finnas någon slags tilltro till att demokrati är fulländat och perfekt och. Genomförde precis så. Som det är tänkt. Och inte att det är ett politiskt grundat system. Det är väldigt spännande vad som sägs här uppe. För vem sätter agendan för medborgardialogen?

Kommunen för dialog med medborgare. Det är ganska. Tydligt att den agendan sätts i princip uteslutande av just kommunen. Det är inte så att om jag har en god idé som 15-åring. Att det finns någon som kommer att fråga mig om det. Det är inte heller så som. Vissa partier verkar tro, att vi täcker in alla medborgare i den här kommunen. Jag vet inte. Jag har en bild av att det finns väldigt, väldigt få medlemmar i vissa politiska partier här. Vi är ju ändå mellan sex och 700 stycken och en av de största. Så jag vet inte vad ni tänker att det här kommer ifrån. Att det skulle finnas ett enormt förtroende för er. Och det ni står för bland medborgarna. Man röstar på enskilda frågor, man röstar i det man tycker är viktigt. Man röstar inte på en helhet. Det är ju väldigt få som ansluter sig till oss. Sen när det gäller fråga om hur ofta det bifalls så ja, det bifalls mer än vad riksdagsbeslut gör. Och jag tycker också att det blir lite konstigt. Som opposition som ju nästan aldrig får bifall. Och säga att det inte är värt att införa. Praktiskt, men inte så demokratiskt. Tack!

– Tack för det. Och sen har vi Ari Leinonen. Socialdemokraterna. Varsågod för ett inlägg.

– Ja tack så mycket. Jag hickade till när du höll på hennes. Du sa att Socialdemokraterna, vi nöjer oss med valet var fjärde år. Det är ju babbel. Är det någonting Janne Hägglund som vi har utvecklat under 90 talet och fram till idag så är det ju dialogen. Det är dialogen med föreningslivet. Senast i onsdags i fritidsnämnden så var det ett över 100 företrädare som var några hundra meter härifrån och vi fick in förslag och synpunkter på hur vi ska utveckla verksamheten i nämnden. Det var väl det Janne ville och det är ju en helt annan tågordning idag. Till exempel de större kommungemensamma anläggningar som vi har i kommunen. Där har vi ju representanter ifrån förvaltningen som är ute och har något som heter brukarråd där man träffar föreningar och man försöker klara ut saker och ting som kan vara besvärliga när det gäller både tider och verksamhet och hallar som är i konflikt med varandra. Hela det arbetet har vi utvecklat på ett helt annat sätt idag än på 90-talet. Sen har ju partiorganisationerna. Våra partier har ju ett ansvar för att anordna offentliga möten där vi bjuder in medborgare och jag själv för min egen del. Jag har telefon och det ringer på den och jag ringer upp inom ett dygn. Man kan göra på olika sätt och jag tycker i dag att medborgarna har en betydligt mer avspända hållning i våra kontakter med förtroendevalda. Det var det jag ville skicka med i den här frågan. Tack!

– Tack, Stanna kvar för det har kommit en replik från Bore Sköld. Vänsterpartiet var så god. Jag reagerar på att Babbel upprörd ton är en dialog är bra och det är väl självklart att en kommun och dess politiker ska föra dialog med civilsamhället. Allt annat vore ju som ett brott mot den demokratiska ordning och det system vi har. Vad skulle vi bygga för stad om det inte försiggick på det sättet? Min fråga är varför vill ni förbjuda att medborgare ska kunna skicka in förslag som andra får ansluta sig till på internet till en låg kostnad? För att vi politiker ska kunna lösa det. Alla ska kunna ta den möjligheten. Du behöver inte sitta i styrelsen för att gå på något möte med toppolitiker. Du kanske kan göra det hemma på soffan. Vem som helst ska få göra det. Vad är problemet? Varför vill ni förbjuda den möjligheten för direkt inflytande från medborgarna?

– Det var en replik. Genmäle Ari Leinonen. Varsågod.

– Jag ställer mig bakom kommunstyrelsens förslag, men det är ju någonting helt annat. Du är uppe och säger att Socialdemokraterna skulle på något sätt vara nöja sig med att vi var fjärde år har en relation till medborgare. Det var mitt svar till dig. Det var utifrån det perspektivet och det var också ett fritidsnämndsperspektiv. Vi har varit med sedan mitten på 90 talet och följt utvecklingen. Det var ett övertramp. Då tar jag tillbaks ordet babbel. Jag ångrar mig. Kan man göra det i talarstolen? Då är jag den första som gör det. Du gjorde ett övertramp och då ville jag bemöta dig. Tack för ordet.

– Tack! Därmed var det replikskiftet avslutat och ingen talare är längre anmäld i detta ärende och motion om Umeåförslaget. Vi har två yrkanden. Det ena är att biträda kommunstyrelsens förslag som har yrkas av Socialdemokraterna, Centerpartiet, Moderaterna, Liberalerna, Kristdemokraterna. Har glömt någon? Bifall till motionen har yrkats av Vänsterpartiet, Arbetarpartiet, Miljöpartiet och Sverigedemokraterna. Är yrkandena rätt uppfattade? Jag ställer de här två förslagen mot varandra. Kan fullmäktige besluta enligt kommunstyrelsens förslag till beslut i enlighet med motionen? Jag finner att fullmäktige har beslutat i enlighet med kommunstyrelsens förslag till beslut, dvs att avslå motionen.

Motion 25/2021: Stärk insynen och demokratin – publicera möteshandlingar på kommunens hemsida; Johan Stål (V), Lasse Jacobson (V), Gudrun Nordborg (V) och Bore Sköld (V)

Vi går vidare på ärendelistan. Då är vi inne på motion Stärk insynen och demokratin, publicera möteshandlingar på kommunens hemsida. Det är Johan Stål, Vänsterpartiet, Lasse Jacobsson, Vänsterpartiet, Gudrun Nordborg, Vänsterpartiet och Bore Sköld Vänsterpartiet som är författare till denna motion. Varsågod Bore Sköld, Vänsterpartiet.

– Tackar, tackar! Det är på sätt och vis en motion i rätt riktning här också från Vänsterpartiet. Den här gången har vi blivit bemött med ett förslag till bifall. Hoppas det blir så i fullmäktige också. Stärk insynen och demokratin, publicera möteshandlingar på nätet eller på hemsidan. Poängen är alltså att möteshandlingar i så stor omfattning som möjligt ska kunna tillgängliggöras för allmänheten samtidigt som de skickas ut till oss politiker inför beslut. Och det går ju redan att begära ut alla offentliga handlingar. Men många kommuner gör så. De flesta och jag tror faktiskt alla kommuner Umeå kommun har granskat inför den här motionen, svarat på publicerar tjänsteskrivelsen och bilagor. Utom Umeå kommun. Det är bara dagordning och protokoll. Och för både medborgare, journalister och oss politiker så är det ett viktigt och stort steg på vägen för att kunna öppna upp den demokratiska processen. Det är bra att det blir ett bifall till den. Vi kommer att följa att det faktiskt genomförs på ett rimligt och bra sätt. Sen finns några avstickare gällande sekretess och det nämner vi även i motionen att sådant måste såklart behandlas på det sättet det ska. Bifall till motionen enligt förslag. Tack.

– Tack! Följande begärt ordet Davis Kaza Arbetarpartiet. Veronica Kerr, Kristdemokraterna. Varsågod Davis Kaza Arbetarpartiet.

– Jag tänkte bara yrka bifall till motionen också med ett kort tillägg, men folk brukar kalla det för typ medskick eller något sånt där. Det är ju det här att om nu handlingarna ska börja

publiceras på nätet så borde frågan komma upp också om att börja publicera interpellationer och enkla frågor. Som jag kom ihåg det togs de bort på grund av en Henrik Agerhäll och hans väldigt suspekta interpellationer. Han har inte suttit i kommunfullmäktige på väldigt många år. Det borde tas upp igen om att åter börja publicera interpellationer och enkla frågor på nätet. Veronica Kerr, Kristdemokraterna. Varsågod.

– Tack ordförande fullmäktigeledamöter. Jag vill också yrka bifall till motionen. Mycket bra att det blir gjort. Att det blir öppenhet med handlingar lättillgängligt. Att du inte krävs. Att du måste sitta i en nämnd för att ta del av vad som är på gång och information och utredningar. Region Västerbotten har det redan. Det finns jättelätt tillgängligt att gå in på hemsidan och se vad som händer där. För den som är intresserad så är det också bara en bisats. Jag är också glad och tacksam för att vi börjar få våra sekretesshandlingar digitalt. Det har också blivit en utveckling, åtminstone när det gäller äldrenämnden. Bifall till motionen. Tack.

– Tack och bifall till motionen är lika med bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Alla som sitter i kommunstyrelsen har bifallit den här motionen. Vi har endast ett förslag. Är det. Kan vi gå till beslut. Bifalles motionen, dvs bifaller vi kommunstyrelsens förslag? Avslås detsamma? Jag finner att fullmäktige bifallit i enlighet med kommunstyrelsens förslag till beslut, dvs. Bifall till motionen.

Motion 3/2022: Fokusera på kärnuppdraget och värna om för- och grundskolans personal; Nasteho Osman Lander (V)

Vi går vidare och då har vi motion 3, 2022 Fokusera på kärnuppdrag och värna om för- och grundskolans personal och det Nasteho Osman Lander Vänsterpartiet som är motionär och det är Bore Sköld, Vänsterpartiet som anför talan i talarstolen. Varsågod.

– Tack så mycket! Den här motionen har behandlats väldigt väl och Vänsterpartiet kommer att ställa oss bakom tjänster förslaget till besvarat av lite olika skäl. Det här är som även lyfts och svaras på från nämnderna. Så är det ju. Det problem som identifierade den här motionen som den försöker lösa och enligt de svar som vi har fått så medger vi att vi tror att det här kan lösas till stor stor del. Det vill påpeka att det finns problem med vikarien i skolan, exempelvis att det behövs anställas fler för att göra det. Men vi ser ju även att lärarna själv behöver kanske mer tid och inflytande till att själv sköta delar av den typen av saker, så att det behöver inte vara på exakt det sättet. Plus att delar av det här är ju budgetfrågor och det kommer vi återkomma nästa fullmäktige till våra politiska prioriteringar. Men jag vill deklarera att vi ställer oss bakom tjänsteskrivelsen till denna motion.

– Tack för det. Nästa talare är Moa Brydsten Socialdemokraterna tillika för- och grundskole-nämndens ordförande. Varsågod. Ja men tack så mycket! Och jag håller med, både det här är problem som är identifierade och saker som vi arbetar med. Precis som Bore själv tog upp så är det när vi lever med kompetensbrist så försöker vi hitta alla möjliga sätt att försöka underlätta för oss att ta vikarieanskaffning och hela rekryteringsprocessen. Vi har gjort flera insatser även sedan den här motionen skrevs. Bland annat utvidgat vår vikariepool både inom förskolan och inrättat den inom fritidshemmen. Förhoppningsvis ska vi också inrätta en

norm inom grundskolan, vilket underlättar för vikarieanskaffning ute på våra enheter. Vi håller också på att göra en utredning kring det administrativa stödet och det ligger ju också i linje med fullmäktiges beslut om det är KF uppdrag 2022 32. För att kunna se vad kan vi göra för någonting? För att kunna underlätta för att man ska kunna fokusera på kärnuppdrag i större utsträckning. Tekniska nämnden är också nämnd som vid många nämnder är väldigt beroende av. Det är inte bara så att det är en syster nämnd utan det är ju faktiskt så att det handlar om att det är vår grund verksamhet. Tekniska nämnden sköter verksamheter som är våra grundförutsättningar. Lokaler, städning, mat till barnen osv. Så självklart är det enormt viktigt att vi har en god samverkan mellan tekniska nämnden och de olika nämnderna där vi bedriver våra verksamheter. Det här är också en identifierad arbetsmiljöaktivitet inom grundskolan, att vi behöver gå dialog. Vi behöver se över samverkan och förutsättningarna. Men jag tycker att vi har tagit kliv framåt. Jag tycker också att vi har en inställning i kommunen där både representanter i tekniska nämnden och i det här fallet av för och grundskolenämnden försöker göra sitt yttersta för att lösa ut så att det blir så bra som möjligt för verksamheten där ute så att arbete är på gång. Precis som du säger, så jag yrkar bifall till liggande förslag att besvara motionen. Tack.

– Tack för det och Arvid Lundberg, Miljöpartiet nästa talare. Därefter Christina Bernhardsson.

– Tack så mycket! Jag tycker ändå att den här motionen lyfter en intressant fråga. Ibland pratar vi om här att de som har en profession, om det så är lärare, de ska fokusera på det de är utbildade för. De ska inte heller få göra en massa andra saker som dokumentation. Det vi ofta pratar om här i fullmäktige. Vi har ett uppdrag kring det. Men det är inte så mycket vi egentligen kan styra över från kommunen kring dokumentation. Det handlar lite mer om hur betygssystemet ser ut i skolan och så vidare som tar tid för sådant. Men det vi kan styra över, det är ju saker som har att göra med måltid och städ och så vidare. Ibland trodde vi att när vi diskuterat frågan i fullmäktige, men har haft diskussioner kring privatisering och så vidare. Det blir väldigt mycket fokus på kostnadseffektiviteten i städet. Det som jag har en bekant till mig som arbetade på regionen de hade. De hade funkade jättebra. Sen tog man in en billigare städfirma som upphandlades. Då fick man springa runt och göra uppgifter som städet hade gjort tidigare. Så de här frågorna. Så det är viktigt att vi inte när vi pratar om verksamhet som städ, att det inte blir för mycket besparingar som går ut över över andra yrkesgrupper. Så det tror jag ändå är intressant att ta med sig från det här. Sedan med allt det sagt så är det precis som tidigare talare sagt, att det här är redan någonting som som redan hanteras så. Bifall till liggande förslag från Miljöpartiet.

– Tack för det. Så. Är det kommunstyrelsens förslag du menar? Ja, då är nästa talare Christina Bernhardsson, Socialdemokraterna varsågod. Varsågod. Och därefter Anders Norqvist, Liberalerna, och sedan Madeleine Nord, Moderaterna. Då vet ni vilka som har begärt ordet. Tack! Varsågod Christina Bernhardsson.

– Tack för det. Jag vill också börja med att yrka bifall till det liggande förslaget från kommunstyrelsen. Anledningen till varför tekniska nämnden helt plötsligt gick på ett avslag var lite grann att ja, vi såg till vårt grunduppdrag. Och precis, Moa var inne på att vi måste samarbeta över nämnderna och det är jätteviktigt att vi faktiskt håller på med de delarna. Likaväl som att både äldrenämnden och för och grundskolan och gymnasiet har brist på resurser i form av

personal. Så är det ju också för tekniska nämndens personal. Vi har väldigt. Viktiga uppgifter som ni alla påpekar och det är jätteviktigt för oss att se till att vi har bra lokaler och att vi har bra verksamheter, bra mat och att städningen utförs på det bästa sätt som bara kan göras. Trots det så är det också så att vi har lokaler brist på personal som kan utföra det hela. Men jag tycker att det har blivit bra förslag till beslut så jag styrker det och önskar att vi bifaller förslaget enligt liggande.

– Tack för det. I enlighet med kommunstyrelsen, det vill säga att betrakta motionen. Som besvarad. Då går vi till nästa Anders Norqvist. Liberalerna var så god.

– Tack ordförande, ledamöter och åhörare. Jag börjar med att säga att Liberalerna bifaller kommunstyrelsens förslag till beslut. Det jag tycker är viktigt jag hakar på Arvid Lundberg tar upp. För det är ju faktiskt det jag brinner för i den här frågan. Vi måste jobba för att professionerna ska få göra det de är till för. Lärarna måste få jobba med utbildningsfrågor. Lärarna ska inte städa. Rektorerna måste få jobba med att leda verksamheten för utbildning. Rektorerna ska inte städa upp på grund av taskigt formulerade riktlinjer vad gäller städnivåer. Vi pratar mycket om samarbete mellan nämnderna. Självklart är det en självklarhet för mig. Jag sitter nu i fullmäktige i. Det är drygt fyra år. Jag häpnar över att man inte kan prata med varandra över nämndsgränserna. Nu vet det att någon kommer att dyka upp och säga att det var så. Att det var så väldigt bra när vi hade bara en förvaltning. Ja, jag tror inte på det här att man ska organisera saker och ting med boxar. Jag tror att man ska organisera saker och ting utifrån att folk klokt ska prata med varann. Jag noterar och det känns ju faktiskt bra. Som att faktiskt majoriteten på något sätt har tagit åt sig den här frågan. För den finns nu i majoritetens förslag till budget för 2024 ett tilläggsuppdrag. Som säger kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltning som nämnts gränser. Hej! Jag ser verkligen fram emot det här. Tack!

– Tack för det. Då har vi nästa talare som är. Jag hade begärt replik. Varsågod Christina Bernhardsson replik. Funkar det? Nej, hela systemet är låst. Du måste gå hit fram. Christina Bernhardsson tekniska nämndens ordförande, tillika socialdemokrat. Replik.

– Det gäller att rektorerna är miljöansvariga. För det är ju faktiskt som så att man leder och fördelar hela arbetet och det innebär ju också att man tar ansvar för all typ av verksamhet som begås på skolor och förskolor. Så rektorerna kan tyvärr eller? Tack och lov skulle jag vilja säga inte fransäga sig arbetsmiljöansvaret. Och jag hoppas också att samarbetet mellan oss olika nämnder i hela kommunen blir verklig och att vi faktiskt drar åt samma håll och inser att våra resurser är också begränsade. Tack!

– Tack för det! Genmäle Varsågod Anders Norqvist, Liberalerna.

– Ja Christina, men en sak är vi överens om. Rektorer har arbetsmiljöansvaret, men på vilka grunder? Man har arbetsmiljöansvar för bland annat saker som man inte har egen rådighet över. Det kan inte vara så. Det måste kunna vara så att förvaltningarna pratar med varann även i frågan gällande städning. Man kan inte luta sig tillbaks och peka på 2020 och säga att vi hade dialog med förra grundskolenämnden där även miljö och hälsa var med. Kanonbra! Varför fick inte miljö och hälsa vara med då? Nu inser jag att den här debatten håller på att fara någon annanstans, men det är mitt svar på din fundering.

- Nu är det så att det går inte att få replik på genmäle utan Christina Bernhardsson har satt upp det på talarlistan. Då går vi vidare. Maja Westling, Centerpartiet.
- Nej, Madeleine, jag tänkte att det förändrar det. Madeleine Nord Moderaterna Varsågod.
- Tack för ordet. Att lärarna ska få vara lärare och behöver avlastas det administrativa. Det tror jag att vi är rörande överens om. Men där har vi från Moderaterna lite andra förslag. Exempelvis införandet av lärarassistenter. Att bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.
- Tack för det. Och nu Maja Westling, Centerpartiet. Varsågod!
- Tack så mycket för ordet från Centerpartiet. Vill vi också yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Och som vi ser här så verkar vi ha kunnat lösa en del av det här. Men det har ju nämnts tidigare med en eller flera förvaltningar och då kan jag passa på att bara lite, lite fult slå ett slag för att återinföra köp-sälj modellen så kanske vi kan komma ifrån några av de här problemen vi har.
- Tack så mycket för det! Då får väl vi det blir en annan fråga sedan. Christina Bernhardsson. Socialdemokraterna. Varsågod. Det är som jag uppfattar det sista inlägget.
- Härligt! Nej, det tror jag inte att vi gör, utan jag tycker att vi ska låta denna organisation sätta sig och att vi ska kunna få bra fart i det hela på ett sätt som som faktiskt håller på att sätta sig ganska bra hos alla förvaltningarna. Och då får vi också ge varandra lite tid. Det hela. Jag tycker att det är väldigt olyckligt att Anders faktiskt slänger in den här delen som vi redan avklarat i den här frågan som inte gäller städet. Så det är min punkt i det hela och det är ganska klart och tydligt vad jag tycker. Jag yrkar bifall på det förslag som nu ligger i kommunstyrelsen.
- Tack för det! Tack för det den diskussionen avslutat. Det finns inga andra yrkanden än bifall till kommunstyrelsens förslag att betrakta motionen besvarad. Har jag har uppfattat yrkandena rätt. Biträder eller bifaller fullmäktige kommunstyrelsens förslag till beslut? Avslås detsamma? Jag finner att fullmäktige har beslutat i enlighet med kommunstyrelsens förslag att betrakta motionen som besvarad.

Motion 5/2023: Avveckla jämställdhetsutskottet (JU); Wilhelm Wikberg (SD)

Vi går vidare. Och där har vi en motion som heter Avveckla jämställdhetsutskottet. Och Wilhelm Wikberg Sverigedemokraterna.

- Tack ordförande. Varsågod. Sverigedemokraterna har en övergripande målsättning att minska på Umeå kommuns politiska organisation. Eller framför allt kostnaden för den. Detta går att göra på många sätt, till exempel minska arvoden, minska ersättningar till partier, effektivisera reglementen och minska behovet genom en smalare organisation. Självklart är det viktigt att den förtroendeman och organisation man faktiskt har utgör ett syfte. Till att börja med. Jämställdhetsutskottet tillhör det sistnämnda en överflödigt politisk organisation som utan negativ effekt skulle kunna avvecklas på kort tid. Uppdraget vi har om man kokar

ner det är att lyfta jämställdhetsperspektivet inom den kommunala verksamheten. Uppdragsbeskrivningen utgår från att övriga nämnder och fullmäktige inte klarar av att ta jämställda, icke diskriminerande beslut. Att jämställdheten skulle glömmas bort utan detta utskott. Så är det klart. Tror dock att politiken klarar sig utmärkt utan denna spetskompetens. EU bidrar med i synnerhet då lagstiftning som sätter ramar för att kommuner och arbetsgivare får agera gentemot individer oavsett kön eller andra grunder. De yttrande och beräkningsunderlag som kommit från EU saknar mervärde och inte påverkat våra beslut eller yttrande. Kanske är det annorlunda för andra partier, men vi tror inte det. Mer troligt är att många av kommunens olika projekt och institutioner finns för att signalera begreppet pinkwashing. Viktigt att påpeka att Sverigedemokraterna inte ser kulturmarxistiska teorier som en sanning. Tvärtom tar vi avstånd från både godhetssignalering och vetenskapliga doktriner inom det vi skapar. Som samtliga övriga partier i kommunfullmäktige anammar. Med det sagt så borde man oavsett politiskt ingångsvärde se jämställdhetsutskottet som en överflödig organisation som kostar utan att skapa faktiskt något mervärde. Av detta yrkar demokraterna att Umeå kommun lägger ner jämställdhetsutskottet. Tack.

– Och de som har begärt ordet kommer att vara i den ordning som ni ser på tavlan. Och efter Lars Forsgren, Sverigedemokraterna så kommer Christina Bernhardsson, Socialdemokraterna, David Kaza Arbetarpartiet och Linda Lotare som siste talare. Ari Leinonen. Och Veronica Kerr. Någon ytterligare? Du står ju från början här. Och Tichaona Dumba Maphosa. Nej, jag såg fel. Tich var det inte utan Ari. Ingen fler så långt. Då lämnar jag ordet till dig Fredrik Rönn, Centerpartiet. Varsågod!

– Tack så mycket Ordförande, ledamöter och åhörare. Jag vill börja med att yrka avslag på motionen i enlighet med kommunstyrelsens förslag. Sverigedemokraterna anför i den här motionen några argument som behöver bemötas, känner jag. Det första var att jämställdhetsutskottet är överflödigt och kan avvecklas utan negativ effekt. Jag tycker inte att arbete för jämställdhetsfrågorna i JUSK är överflödigt. Tvärtom väsentligt för att vi på sikt ska ha en välmående kommun för alla och inte bara för vissa. Det här argumentet håller inte. Sätter redan ramar för hur vi får bete oss mot folk av olika härkomst och kön osv. Ja, så är det. Men kommunal verksamhet är så mycket mer än att bara följa lagar. Argumentet här är inte relevant. Skulle jag säga så så landar man i att påpeka att SD tar avstånd från doktriner från genusvetenskapen och att ta avstånd från vetenskapen är bland det sämsta vi kan göra om vi vill ta kloka beslut framöver. I valrörelsen blev vi i Centerpartiet ett närmast ett objekt för raljerande då vi tog tydligt avstånd från Sverigedemokraterna och samarbeten med Sverigedemokraterna. Men detta tycker jag i synnerhet tredje punkten här är ett praktexempel på varför vi i Centerpartiet inte har velat samarbeta så med det. Avslag till motionen? Tack så mycket!

– Tack för det och jag uppfattat en replik från Vilhelm. På talarlistan. Okej, då går vi vidare och då har vi Jan Hägglund. Arbetarpartiet var så god.

– Tack så mycket! Ibland faller ju masken. Vi fick en föredragning från två kvinnliga tjänstemän för ett tag sedan och de visade. Det är tydligt att än så länge så behövs jämställdhetsutskottet även om det har hänt mycket som har gått i rätt riktning sedan 1978. Konstigt vore det ju annars. Sen vill jag gå in på den vulgarisering av diskussionen som SD just har lyckats

med. De är emot kulturmarxistiska teorier. Termen kulturmarxism bygger på en antijudisk konspirationsteori baserad på föreställningen att bland annat judar försöker krossa den västerländska kulturen och kristendomen genom kulturkrig. Konspirationsteorin används främst av opinionsbildare inom extremhögern i USA och Europa. Forskare har spårat konspirationsteorin till samma idégrund som det nazistiska uttrycket kulturbolsjevismen, som bland annat gick ut på existensen av en judisk marxistisk konspiration kallad judebolsjevismen. Begreppet kulturmarxism fick också stor uppmärksamhet i samband med terrorattentaten i Norge 2011. Massmördaren Anders Behring Breivik såg just kulturmarxismen som en av sina största fiender. SD har kastat en sten. SD föll sönder 2014-2018 på grund av mindre seriösa medlemmar som uteslöts av Jimmie Åkessons partistyrrelse. Och du Lars Forsgren, borde hålla ordning i leden. Avslag.

– Det där var på gränsen. Då ska vi se. Då har vi nästa talare som var Maria Lindvall. Liberalerna.

– Tack ordförande, presidium, ledamöter och åhörare. Liberalerna yrkar avslag på motionen om bifall till KS förslag till beslut att avslå. I den bästa av världar hade just inte behövts. Ingen hade varit gladare än jag och vi liberaler om så hade varit fallet. Men så är det inte. Och i den mån samhället är mer jämställt idag, vad könen beträffar, är det sannerligen inte SD:s förtjänst. Nämn ett enda alternativ från detta parti som syftar till ökad jämställdhet mellan kvinnor och män. Det ter sig faktiskt rent smickrande att just SD hävdar att vi har nått så långt i arbetet för jämställdhet att jämställdhetsutskottet skulle arbetet skulle vara fullbordat. För. Inte minst har vi i Liberalerna varit pådrivande i detta arbete. I vanliga fall brukar det ju heta att SD förkastar allt som vi socialliberaler sägs stå för. Tack så mycket!

– Tack. Nästa talare är Anna-Karin Sjölander. Ja, du står ju där. Centerpartiet Varsågod!

– Tack så mycket Ordförande, ledamöter och åhörare. Jag vill börja med att yrka avslag på motionen. Att Sverigedemokraterna vill avveckla jämställdhetsutskottet är ju inte så förvånande utifrån den politik ni företräder. Deras inställning till jämställdhet och inkludering pekar tydligt på skillnaderna mellan både SD och Centerpartiets politik och hur man vill bygga ett samhälle. Hur det ska vara att leva i Umeå kommun eller i hela Sverige. Det ser inte syftet med utskottet, men jag skulle vilja berätta vad jag ser för syfte med det här utskottet och vad det bidrar med. Det spelar en jätteviktig roll i att främja jämställdheten mellan könen genom att de analyserar, identifierar vilka ojämlikheter som finns men också initiera förändringar för att faktiskt nå ett mer jämställt och inkluderande samhälle. Utskottets rekommendationer och förslag på politiska åtgärder. Det främjar också jämställdheten och minskar diskrimineringen. Utskottet ökar medvetenheten och utbildar i jämställdhetsfrågor och diskriminering. Det bidrar till att skapa ett mycket mer inkluderande samhälle, ett samhälle som jag vill se. Utskottet fungerar också som en central enhet för att skapa samverkan mellan helt olika aktörer med myndigheter, organisationer och andra samhällsaktörer och andra samhällsaktörer. Och genom den samlade expertisen så har vi faktiskt en möjlighet att med enhetlig röst bedriva jämställdhet och inkludering, inte exkludering och gränser. Så genom att jämställdhetsutskottet får finnas kvar så kan vi aktivt arbeta för en jämställdhet och motverka diskriminering. Vi kan skapa ett mer rättvist och inkluderande samhälle och det

vill nu SD avveckla. Det säger mer om er politik, er politik än om utskottets viktigaste arbete. Avslag på motionen.

– Tack för det. Och nästa talare Hans Lindberg. Socialdemokraterna var så god.

– Jag yrkar avslag på motionen och egentligen tycker man ska se den här som är man för eller emot jämställdhet. För det är precis det jag läser in i den här texten. Det är ju så att vi har ju haft jämställdhetsutskottet under många år. Vi har jobbat med jämställdhet på alla olika sätt. Jämställdhet, planering av vårt samhälle. Vi bekämpar brott med jämställdhet. Vi jobbar ständigt med jämställdhet i Umeå och det är en profil som vi haft under lång tid. Det är också någonting som avspeglas på europeisk nivå också. Jag träffade den franska ambassadören i fredags och jag visar den här filmen som vi har gällande jämställdhet och man kan bara konstatera att även EU har uppmärksammat oss för det arbete som vi faktiskt genomför. Men jämställdhet är ingen självklarhet. Jämställdhet måste bekämpas eller de orättvisor mot jämställdhet måste bekämpas varje dag. Det är inget självspelande piano. Därför är jag väldigt glad att jag få yrka bifall till kommunstyrelsen, att vi också får majoritet att har kvar jämställdhetsutskottet för de måste hjälpa oss varje dag ute i verksamheterna. Har ni tänkt på det här? Har ni gjort så här? Tänk annorlunda. Det är viktigt att vi har jämställdhet mellan mellan man och kvinna, jämställdhet mellan kvinnor, kvinna och man och man. Och det är någonting som är röda tråden för hela Umeå och det är någonting vi ska vara stolta över. Och att man gör det så enkelt som att man skriver den här motionen så vill jag nog påstå att det här handlar egentligen om hur man ser på jämställdhet. Är man för jämställdhet, ja då yrkar man på avslag. Är man emot jämställdhet, då kan man få bifall på motionen. Svårare än så är det inte. Därför tänker jag också att det är bra att fullmäktige sätter ner foten i den här frågan. För det här är otroligt viktigt, inte bara för fullmäktige utan för hela Umeå. Jag yrkar avslag på liggande förslag. Och motionen. Motionen?

– Ja då går vi vidare och det Mariam Salem, Miljöpartiet varsågod.

– Tack för ordet. Jag ska börja med att yrka avslag på motionen. Det är ingen slump att Umeå är en kommun som ofta omnämns när det kommer till jämställdhet i världen. Vi har blivit en föregångare i jämställdhetsarbetet för att det har funnits en politisk vilja som har prioriterat jämställdhet både strategiskt, kontinuerligt och integrerat i verksamheterna och i stadsplaneringen. Redan 1978 beslutade fullmäktige att inrätta en jämställdhetskommitté som sedan 94 blev det vi idag kallar för jämställdhetsutskottet. Vi har byggt upp en unik modell med sällsynt kompetens i vår kommun och vi har tagit på oss den så kallade ledartröjan i jämställdhetsarbete i världen som andra sneglar på och ser upp till. När det ska jobbas med jämställdhet en stor del av att säkerställa att vi att vi fortsätter vara ledande och att vi fortsätter ha ett jämställdhetsperspektiv i våra beslut och i implementeringen är just via jämställdhetsutskottet. Att vara världsledande inom jämställdhet kräver att vi fortsätter att arbeta för det, på samma sätt som det krävs att fortsätta träna om vi vill bibehålla de muskler vi vill bygga upp. Om man lägger sig på soffan och slutar träna så är det ingen som förväntar sig att man ska fortsätta. Har jättemycket muskler och att lägga ner jämställdhetsutskottet är ungefär som att lägga sig ner på soffan i det här fallet. Tack!

– Tack för det. Nästa talare är Lars Forsgren, Sverigedemokraterna.

– Tack för ordet ordförande, ledamöter och åhörare. Och självklart håller jag med Wilhelm här och yrkar bifall till den här motionen. Vi behöver minska kostnaden för administration och detta att kapa onödig organisation är en del i det arbetet. Granskar man det här utskottets funktion och praktiska inflytande så finner man snabbt att det saknar egentligen helt existensberättigande. Detta utskott och dess yttranden är helt värdelösa eller till och med skadliga. Den enda förklaringen till dess existens som jag ser det, är väl att ni partier här inne har ett överflöd av överklasskärningar som ni måste placera nu.

– Nämen stopp! Be om förlåtelse.

– Jag ber om ursäkt. Får jag fortsätta?

– Ja, om du inte fortsätter på det sättet.

– Jag skippar den typen i alla fall. Var det väldigt hårt det där?

– Fruktansvärt oförskämt.

– Det känns jobbigt. Jag förstår det. Men i alla fall. Jag tycker att skattebetalarna inte ska stå för en sådan kostnad. Vill man diskutera de här frågorna, skapa en syjunta i så fall så att skattebetalarna inte behöver stå för det. Sedan hade vi Jan hade en intressant definition av kulturmarxism. Kanske den mest absurda jag någonsin har hört. Jag kan väl säga min definition av det begreppet. Teorin om att det finns en intersektionella maktstrukturer mellan olika grupperingar. Nu var jag hade för definition. Det var ganska hårt som jag ser, men i alla fall bifall till motionen.

– Det är så här i vår arbetsordning så står det väldigt tydligt på vilket sätt vi ska uppföra oss mot varandra och jag vill inte bli kallad för överklasskärning. Jag var den första ordförande i jämställdhetsutskottet 1994. Då har vi repliker som är begärda. Jan Hägglund, Arbetarpartiet. Varsågod. Jan Hägglund var så god.

– Jag sammanfattade den definition av kulturmarxism som finns på Wikipedia. Det gjorde inte Lars Forsgren. Det fanns heller inga argument av vare sig ekonomiska eller andra. Fakta som förklarar varför vi ska avveckla avveckla utskottet i fråga. Vi hade alltså en rapport från två kvinnliga tjänstemän för inte så länge sedan. Det var ett imponerande arbete de hade utfört och det visade sig utifrån ambitionsnivån de hade att det finns mycket kvar att göra. Vi verkar inte vara närvarande. De verkar inte vilja ta del av vad som har hänt under de här åren, sedan 1978 och sedan omtag 1994 då omorganisationen skedde. Ni vill slänga ur er diverse signalpolitik till era väljare? Inget annat.

– Då har vi Fredrik Rönn, Centerpartiet. Genmäle. Lars Forsgren Sverigedemokraterna var så god.

– Tack för ordet. Jag kan bara konstatera att våran definition av begreppet skiljer sig. Men nåväl. Angående signalpolitik så är detta en del som många har sagt. Det genomsyrar hela kommunens arbete. Och jämställdhetsutskottet är en del i den politiska delen av det. Så det har vi ju en stor risk att man ska placera det rekryteringspolicy då alla de andra delarna som kostar enorma pengar. Så det är inte symbolpolitik. Det kostar pengar för skattebetalarna.

– Replik Fredrik Rönn Centerpartiet.

– Kostnad anförande i den här motionen och liknande motioner har snart kostat lika mycket som JUSK med alla ledamöter som sitter här. Jag tycker Hans Lindberg sammanfattar ganska bra. Är vi för eller emot arbete med jämställdhetsfrågorna i kommunal regi? Jag är för arbetet. Jag har jobbat i JUSK. Kalla mig kärring, men just nu är jag stolt för det. Då har vi genmäle Hans Lindberg, Socialdemokraterna Replik.

– Ja, tack så mycket. Precis det vi har nu är inte jämställdhet. Det är precis därför För att inte bli hotad, kränkta. Att vi ska kunna känna oss trygga. Precis därför är jag ännu mer övertygad om att vi ska avslå motionen utifrån det Sverigedemokraterna anför. Låt oss då uppfatta allas lika värde.

– Är det någon fler replik? Nej, då går vi vidare på talarlistan. Christina Bernhardsson, Socialdemokraterna och därefter. Jag ska läsa upp alla nu som har begärt ordet, för nu har det rasslat till. Christina Bernhardsson Davis Kaza Arbetarpartiet, Linda Lotare, Vänsterpartiet, Ari Leinonen, Socialdemokraterna, Veronica Kerr, Kristdemokraterna, Ali Yasin Dahir, Socialdemokraterna Vilhelm Wikberg, Sverigedemokraterna, Mikael Berglund, Socialdemokraterna, Andreas Lundgren, Socialdemokraterna, Marianne Löfstedt, Moderaterna, Marie-Louise Rönmark, Socialdemokraterna, Peter Vigren, Socialdemokraterna och Joline Göttfert. Varsågod.

– Fantastisk! Vilken uppslutning! Jag är väldigt glad också. Som en gammal ordförande i jämställdhetsutskottet så känner jag mig inte heller speciellt överklass. Men det här är ju väldigt tydligt Sverigedemokraternas sätt att vilja föra politik. Ställa män mot kvinnor. Alltså tala om att 50 % av vår befolkning är inte värd något. Och det är ju väldigt talande tycker jag utifrån att man tycker att man inte gör något. Jämställdhetsutskottet Den delar som jämställdhetsutskottet har stått till stor verksamhet för är att se till att vi idag har Lev-tunneln. Utformningen av Lev-tunneln är ett av jämställdhetsutskottets stora arbeten. Östra station kan vi ta också. Det är ungefär tolv år sedan invigdes. Och det är också tack vare att jämställdhetsutskottet var väldigt drivande hur det skulle utformas så att alla kan känna sig trygga och sedda där. Det är väldigt välkänt också att Sverigedemokraterna aktivt talar om hur mycket vetenskap som inte är vetenskap och hur man faktiskt också tycker att den kan man helt ta avstånd ifrån. Så det konfirmeras ju verkligen tydligt. Tittar vi dessutom längre ut i världen så är det som Anna-Karin väldigt precist talade om. Vi är faktiskt världsledande. Det här projektet Frizon, som finns nere i Årstidernas park, är omnämnt i FN. Det är plockat fram som ett gott exempel i FN. I dagarna så pågår det ännu en konferens. En konferens som man har valt att lägga i Umeå på grund av att vi jobbar aktivt med jämställdhet. Vilken slump. Nej, absolut inte. Godhet signalerar. Alltså. Ja, det är något som Sverigedemokraterna verkligen lyckas med så är väl att aldrig någonsin tala om något som är gott. För det finns inte mycket av SDs politik som leder till en framtid för barn och kvinnor och svaga personer i det här landet. Så vem pratar man för? Inte för kvinnorna, inte för barnen. Och inte är det för att vi har ett tryggt samhälle där alla finns och kan ta plats. Jag yrkar med kraft avslag på den här motionen och om jag tilläggsyrkande så vore det en specialutbildning för alla SD-ledamöter hur man bedriver en aktiv samhällsplanering med en jämställd syn på hur vi ska ha vår stad. Tack.

– Tack. Davis Kaza Arbetarpartiet. Varsågod!

– Det är många masker som faller från SD idag i den här motionen och i den här debatten. Det pratas om pseudovetenskap i den här motionen. Samtidigt så använder man ju då som sagt ett begrepp som kulturmarxism som i sig bygger på pseudovetenskapliga teorier. Den definition som som Jan Hägglund beskrev tidigare, det funkar ju som man har. Inom extremhögern har man vissa begrepp som man brukar använda sig av för att identifiera varandra. Ett sådant begrepp är kulturmarxism. Det används som en sorts liksom samlingsord. Om Wilhelm Wikberg nämner kulturmarxism i sin motion, då är det en blinkning till personer som vet vad det där innehåller. Sedan är det en fråga om vetenskap till en annan forskaren. Det finns en Facebookvetenskap som kallas för sanningsrelativism. Det går ut på att jag har ju min sanning och du har ju din sanning och alla har sin sanning. Det finns ingen vetenskap, det finns. Alla får tycka vad de vill. Det funkar inte så i verkligheten. Det finns ingen Lars Forsgrens definition av kulturmarxism. Det finns en definition av kulturmarxism som var den som Jan Hägglund läste upp. Vad du har för någon egen definition av kulturmarxism, det håller inte. Det finns inte din egen sanning i det här då. Nu är det fråga om en snäv vetenskap rätt in i en annan pseudovetenskap, både kulturmarxismen och sanningsrelativismen. Det är många masker som faller från SD i Umeå i den här debatten.

– Tack Linda Lotare Vänsterpartiet. Varsågod.

– Vi tycker att det här är trams från Sverigedemokraterna. Vänsterpartiet yrkar avslag på motionen och bifall till kommunstyrelsen. Tack.

– Ari Leinonen, Socialdemokraterna. Därefter Veronica Kerr, Kristdemokraterna.

– Ja, Lars Forsgren, den största kärringen i det här rummet är jag. Jag har suttit med nu, jag tror det åttonde mandatperioden men jag kommer inte från överklassen, det kan jag lova dig. Jämställdhetsfrågan är ju en kunskapsfråga. För min del i jämställdhetsutskottet så måste jag säga att det har varit en bildningsresa av rang där jag har fått väldigt mycket fina djupa insikter som jag har tagit med mig i mitt politiska engagemang. Tack vare oerhört kompetenta tjänstepersoner som har på olika sätt utbildat, informerat och anordnat saker som vi har kunnat använda i vår verksamhet. Mitt engagemang väcktes första gången av att på Ålidhemsskolan på 80-talet 90-talet så satt flickorna kvar Wilhelm. De satt kvar i klassrummet medans pojkarna åkte iväg till Nolia och spelade fotboll för att det skulle vara så. Och idag är vi valda som Sveriges bästa idrottsstad. Och det är en av faktorerna är jämställdheten. Det är jämställdheten på bredden, det är jämställdheten på eliten och det är ett medvetet jämställdhetsarbete som vi gjort när vi har fördelat träningstider och gett förutsättningar till flickor. Alltså det kunskapsområde som man kan bryta ner i alla verksamheter. Avslutningsvis. Jag måste erkänna att det här är en i raden av SD-motioner som har kommit. Jag har varit med. Jag trodde inte för tio år sedan att det kunde komma något sånt här. Och ja, du håller linjen Vilhelm. Jag hade blivit mer förvånad om du inte hade lagt den. Tack för ordet.

– Tack. Nästa replik på Leinonen. Det är Lars Forsgren, Sverigedemokraterna. Varsågod.

– Replik. Tack för ordet ordförande. Ja, till begreppet vill jag be om ursäkt igen. Det var ju också könssegregerade det använde och det ska jag ta tillbaka. Vi måste vara mer exklude-

rande eller inkluderande språk, helt klart. Men när det gäller föreningsbidrag, det är också en punkt. Det är inte bara att dela lika. Vi har ju inkvotering och särskilda bidrag också. Då är det frågan och det hör också till den här ideologin. Genusvetenskapen, marxismen, marxismen som ni driver. Så det är bra att du tog upp det. För det är ju också ett problem att vi har föreningsbidrag som går till särskilda grupper. Tack.

– Ska det vara något genmäle? Nej. Ari Leinonen Genmäle.

– Jag hängde inte riktigt med. Vi tog en bidragsutredning för 3-4 år sedan och hävstången i den var normerade bidrag och de skulle vara jämställda. De skulle vara enklare att administrera för vi skulle inte skicka några godhetssignaler alltför mycket och göra egna bedömningar. Vi har kvar en del. Bedömningsbidrag, men det mesta idag är normerade och normerade utifrån jämställdhet, jämlikhet och. Du ruskar på huvudet. Men den där utredningen Det var före din tid Lars, och den tog vi i fullmäktige och den var mycket, mycket väl genomarbetad så att det var det jag ville säga.

– Veronica Kerr, Kristdemokraterna och därefter Ali Yasin Dahir, Socialdemokraterna. Varsågod Veronica!

– Tack! Ordförande Fullmäktige, Åhörare. Ledamöter. Jämställdhetsutskottet är representerat väl idag? För eller emot? Svart eller vitt, för eller emot jämställdhet, säger Hans Lindberg. Jag tycker att det är lite grann att förenkla debatten. Vi som ledamöter i fullmäktige ska kunna kritiskt granska och ifrågasätta vår egen politiska organisation eller de verksamheter vi ansvarar för. Sedan jag valdes in i fullmäktige för snart tolv år sedan så har vi haft kommunalnämnder. De finns inte längre. Vi har gått från flera förvaltningar till en gemensam förvaltning tillbaka till flera förvaltningar. Det finns säkert fler exempel. Socialnämnden har delats i två nämnder 2014 och hållbarhetsutskott har införts. I arbetet med vår politiska organisation, som den ser ut idag 2018, så var jag en av åtta politiker som satt i den gruppen. Det var jag och sju män. Ja, det var ingen. Det är ingen hemlighet att jag varit mycket kritisk till jämställdhetsutskottet. Jag har framfört min kritik i jämställdhetsutskottet. Jag lyfte i kommunstyrelsen. Jag har talat med politiker runt omkring mig. Men vi hade också ett yrkande i samband med vi tog den politiska organisationen 2018 att den roll och funktion som jämställdhetsutskottet har ska ses över. Vi säger inte att det ska läggas ner. Utan ses över. Ett utskott som infördes 94 går igenom förändringar och det ska vi vara jättegglada för jämställdhet. Då blir det tydligare att behovet är inte ständigt detsamma. Men behovet av jämställdhet är ju självklart någonting viktigt att arbeta kring. Ser att Charlotta tittar på mig kritiskt, ordförande i jämställdhetsutskottet där jag sitter och försöker också vara den kritiska ersättaren. Jag har ju ingen rösträtt och inte min yttranderätt har jag och den nyttjar jag. Ett problem som jag har funderat jättemycket på och det är kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott så det är direkt kopplat till fullmäktige. Men inte alla partier är närvarande eller representerade i utskottet. Och det är fullständigt uppenbart att behovet finns av att få veta mer hur jämställdhetsutskottet fungerar, vad de gör och vad de har åstadkommit. Och med det så lämnar jag. Även Kristdemokraterna yrkar avslag till motionen. Tack.

– Tack. Därefter har vi Ali Yasin Dahir Socialdemokraterna. Varsågod.

– Ordförande, ledamöter och åhörare. Jag vill börja med att yrka avslag på motionen. Det är många som har sagt bra. Om Umeå. Och vad är jämställdhetsarbete? Men jag säger så här Om kommunen driver ett bra jämställdhetsarbete som man uppmärksammat i hela Sverige samt som han nämnt även i Europa. Men jag kan också lägga till och säga det. Vi som följer internationella relationer och globaliseringen i världen ser också att det är många som uppskattar det arbete som Umeå kommun gör av jämställdhetsarbetet. Det är många också som ser det och mer som förebild i det arbete som de gör. Jag är verkligen stolt över. Var kommun och deras jämställdhetsarbete. Man blir lite förvånad när man läser. Då jämställs en motion som jämställs. Utskott är en luddigt politisk organisation som en negativ effekt skulle kunna utvecklas på kort tid. Kanske man inte läst vad jämställdhetsutskottet gör eller inte har uppmärksammat i det arbete som de gör jämställt. Utskottet drev kommunövergripande jämställdhetsfrågor och utvecklar strategier för att nå jämställdhetsmål. Och det är jättebra att veta det här. Men man säger det kommunövergripande. Det gäller organisationer, samhället, nämnder, Allt som finns inom kommunen driva det jämställt som utskottet jämställdhetsarbetet som också som jag nämnde som har blivit uppmärksammat i hela världen, Europa och hela Sverige. Är det ett arbete som. Ja, om man ska säga såhär. Umeå kommun ska vara en drivande aktör i jämställdhetsarbetet samt att främja jämställdhet inom organisationen såväl som i samhället i stort. Ett beslut som fattas och förslag som läggs fram ska besvaras och kunskap baseras på kunskap och fakta om män och kvinnor och villkor och livsmönster. Det här arbetet är jätteviktigt. Det är jätteviktigt. Det är inte länge sen som många trodde att man bygger och i dessa frågor jämställs demokrati i en väldigt kort tid. Man lurar sig själv. Sverige hundra år sedan. Vi har precis fyllt 100 år sedan att kvinnorna fått rätten att delta i demokratiska samhället. Så jag tycker att som sagt, det är lite jag stolt över. I det arbete som kommer samt också i våra ledamöter här i kommunfullmäktige som faktiskt ställer upp och svarar och ser hur negativt det är. Motioner och låter det tack! Tack.

– Wilhelm Wikberg, Sverigedemokraterna.

– Tack ordförande. Det nämndes att Umeå kommun är en nationell och internationell förebild när det kommer till arbete för jämställdhet. Möjligtvis den lilla klick av folk för inbördes beundran. Det enbart är Umeå Örebro Eskilstuna som har valt att slösa pengar på denna typ av utskott. Resterande 287 kommuner ser inte behovet av detta slöseri på folkets resurser. Och inte har jämställdhetsarbetet totalhavererat i dessa kommuner. Enbart en dyr en dyr gest för att kunna stoltsera inom nischade kretsar. Att särbehandla kvinnor och män enbart utifrån deras kön är brottsligt. Diskrimineringslagen. Dessutom så är kommun och organisation genomsyrat av att kvinnor och män ska få samma möjlighet att forma sina sina liv och även samhället. Likvärdiga möjligheter står vi bakom. Men inte falsifieras bara teorin om könsmaktsordningen och utfallen mellan könen måste korrigeras. Då är vi inte bakom lika utfall. Ingen väg att gå för en förnuftig och inget som ska eftersträvas. Gällande genusvetenskap som pseudo så står vi Sverigedemokraterna bakom detta påstående. Det stämmer att dessa artiklar genomgår en så kallad peer review, vilket innebär att en kollega inom fältet granskar artikeln. Detta går utmärkt när en antites infinner sig och att påståendet faller bort såsom inom det klassiska forskningsfältet. Genusvetenskapen bygger på antagandet om en osynlig könsmaktsordning och ett patriarkat som inte går att bevisa eller motbevisa enligt vetenskaplig metod. Korsreferenser bygger upp denna vetenskap när kolleger granskar

artikeln och med samma självbekräftande antaganden som exempel. 2017 genomfördes den så kallade Green Sevens stadga, där 20 absurda påhittade artiklar skickades in till olika universitet för publikation, varav åtminstone sju av dessa publicerades. Värt att notera att ingen av dessa publicerades i de andra forskningsfälten. Det handlar bland annat om våldtäktskultur hos hundar och dylikt. Det är inte ett seriöst fält. Umeå kommuns skattebetalare ska inte finansiera genusvetenskapen i någon form. Vi behöver mindre genus och mer kärnverksamhet.

– Tack! Mikael Berglund, Socialdemokraterna. Sedan ska vi ta lunch.

– Tack så mycket ordförande! Hoppas att inte all uppmärksamhet försvann när ordet lunch nämdes. JUSK har bedrivit ett långsiktigt arbete i Umeå kommun. Inom stadsplaneringen så innebär jämställd stadsplanering att vi tänker på hur man kan ta sig fram i staden och känna sig trygg, att det finns trygga platser. Att det finns platser där man kan få olika ärenden gjorda utifrån. Att kvinnor har inte tillgång till bil på samma sätt som män. Och så vidare och så vidare. Detta är kunskap som när man börjar titta på den egentligen känns ganska självklar, men som inte är det, men som vi med hjälp av jämställdhetsutskottet och deras kunniga personal blir synlig för oss på ett sätt precis som man nämns här. Det här uppmärksammas inte bara i Sverige utan i världen. En jämställd planering blir inte en dålig planering. Det blir en bra planering. Har man tänkt lite noggrannare på hur det ska fungera för människor som ska bo där? Det är inte så att vi mister någonting i det här. Den här profilen har också bidragit starkt till Umeå dragningskraft. Vi vet att det här attraherar människor, men det är inte därför framför allt som vi ska jobba med det här. Anledningen till det är att det här med jämställdhet är en rättvisefråga. Och vill vi ta ett humanistiskt samhälle så måste vi också jobba med jämställdhet. Inte för att locka hit människor eller för något annat att bli synliga på någon liten grupp eller så, utan det handlar om en rättvisefråga. En dag borde avvecklas när vi är framme, när det inte längre är en fråga. Men vi är inte där. Jag är inte helt säker på att någon i det här rummet kommer uppleva den dagen heller. Avslag på motionen.

– Replik. Replik har begärts av Lars Forsgren, Sverigedemokraterna.

– Tack för ordet ordförande. Ja, nu. Det här med stadsplanering är också en del. Men man behöver ju inte ha ett genusperspektiv för att tycka att man ska lampor i vår stad. Det är ju vi också för. Men varför skulle man behöva ett genusperspektiv för att komma till den slutsatsen att vi behöver mer belysning? Det är ju just den åtgärden är ju för att öka tryggheten för våra medborgare. Man behöver inget genusperspektiv för det.

– Tack Mikael Berglund, Socialdemokraterna Genmäle. Jag är inte bara socialdemokrat, jag är också elektriker. Jag älskar lampor, men det är inte så enkelt att det handlar bara om belysning. Det handlar också om hur ser man till att man på olika platser är sedd? Och hur ser man till att man kan se och har en bra blick kring området? Och att det inte finns mörka platser, Att det finns gömslen och så vidare. Så mycket mer komplicerat. För att kunna upptäcka och se detta och kunna göra det på ett bra sätt så behöver man kunskap och kunskap har vi byggt upp genom utskottet och deras personal på ett bra sätt. Så det här känns inget konstigt längre. Så som sagt, inte bara lampor. Men det är bra att ni har förstått

att det i varje fall finns den här otryggheten för kvinnor att röra sig i miljöer och att belysningen givetvis är det första. Men det är inte bara det.

– Tack! Ja kära fullmäktigeledamöter i Umeå kommun, Nu tar vi lunch, återsamlas klockan ett.